

Beoordelingsrapport onderzoekseenheid Aeres Hogeschool Wageningen

Visitatiedatum 26 mei 2021

Perry den Brok (*voorzitter*)

Susan McKenney (*lid*)

Marcel van der Klink (*lid*)

Conny Daansen (*lid*)

Lieke Ravestein (*secretaris*)

Ravestein Opleiding en Organisatie Advies (ROOA), aangesloten bij Kwaliteitsnet Hoger Onderwijs,
9 juli 2021

Inhoudsopgave

1. Basisgegevens van instelling en onderzoekseenheid.....	4
2. Inleiding.....	5
2.1 Doel en invulling beoordeling	5
2.2 Werkwijze commissie en proces van visiteren	6
2.3 Opbouw rapport	7
3. Karakteristiek van de onderzoekseenheid AHW	8
3.1 Positionering.....	8
3.2 Kenmerken	8
3.3 Verbeterbeleid na de laatste visitatie	9
3.4 Vragen van de onderzoekseenheid aan de commissie	10
4. Oordelen op de vijf standaarden uit het BKO-kader	11
4.1 Standaard 1	11
4.2 Standaard 2	16
4.3 Standaard 3	22
4.4 Standaard 4	25
4.5 Standaard 5	28
5. Eindoordeel en aanbevelingen.....	31
Bijlage 1: Lectoraten, onderzoekslijnen en projecten ‘in de etalage’	34
Bijlage 2: Onderzoeksthema’s lectoraten, SDG’s en gewenste ontwikkelingen	35
Bijlage 3: Gerealiseerde personele inzet en inkomsten	36
Bijlage 4: Curricula Vitae (kort) commissieleden	37
Bijlage 5: Onafhankelijkheidsverklaringen commissie	39
Bijlage 6: Bezoekprogramma	43
Bijlage 7: Bestudeerde documenten.....	46

1. Basisgegevens van instelling en onderzoekseenheid

Instelling:	Aeres groep en Aeres Hogeschool met drie faculteiten te Almere, Dronten en Wageningen
Onderzoekseenheid:	Aeres Hogeschool Wageningen, educatieve faculteit met vijf gezamenlijke lectoraten, kenniskringen en onderzoeksgroepen Zwaartepunt faculteit: 'Duurzaam leren en ontwikkelen'
Lectoraten:	- Responsief onderwijs en kenniscreatie (sinds 2006) <i>Lector: prof. dr. Frank de Jong</i> - Professionele identiteit en organisatieontwikkeling (sinds 2010) <i>Lector: prof. dr. Manon Ruijters</i> - Grenspraktijken van opleiders en onderzoekers (sinds 2015) <i>Lector: dr. Niek van den Berg</i> - Biomimicry leren van de natuur voor duurzame oplossingen (sinds 2017) <i>Lector: dr. Mauro Gallo</i> - Ecologisch Wijs: Insecten & Maatschappij (sinds 2020) <i>Lector: dr. ir. Jetske de Boer</i>
Voormalig lectoraat:	- Ecologie van culturele diversiteit (2010 - 2014) <i>Lector: dr. Rudy Richardson († 2014)</i>
Opleidingen:	1 Masteropleiding (Leren en Innoveren) 3 Bacheloropleidingen (Docent en Kennismanager Groene Sector, Docent en Kennismanager Consumptieve Techniek, Docent en Kennismanager Dienstverlening en Producten), 3 Ad-opleidingen (Bloemsierkunst, Praktijkopleider Consumptieve Techniek, Praktijkopleider Groene Sector) Leven Lang Ontwikkelen, professionalisering werkende professionals (AHW pro)
Varianten:	Masteropleiding: dt Ad- en Bacheloropleidingen: vt en dt
Omvang:	Tussen 700 - 800 studenten per jaar met 8,3 fte aan onderzoekscapaciteit; waarvan 5 lectoren, 14 (docent)onderzoekers en 4 promovendi, zie bijlage 3.
Contactpersoon:	<i>drs. Madelon de Beus</i> , directeur Aeres Hogeschool Wageningen

2. Inleiding

2.1 Doel en invulling beoordeling

Dit rapport vormt de weerslag van de visitatie van de onderzoekseenheid van Aeres Hogeschool Wageningen (AHW), de educatieve faculteit van Aeres Hogeschool (AH).

De externe kwaliteitszorg van onderzoek binnen hogescholen wordt landelijk gecoördineerd door de Vereniging Hogescholen. De uitgangspunten van deze externe kwaliteitszorg zijn vastgelegd in het *Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek 2016 - 2022* (BKO-kader, oktober 2015). Ten minste éénmaal in de zes jaar moet een onderzoekseenheid worden geëvalueerd door een externe beoordelingscommissie: *“Kern van de visitatie is de beoordeling van de kwaliteit van het uitgevoerde onderzoek van de onderzoekseenheid. Dat gebeurt aan de hand van vijf standaarden waarin achtereenvolgens de focus ligt op het onderzoeksprofiel en het onderzoeksprogramma, de organisatie van de onderzoekseenheid, de methodische kwaliteit van het onderzoek, de resultaten en impact van het onderzoek en de kwaliteitsborging. Bij de vijf standaarden gaat het telkens om de doorgemaakte ontwikkeling van de onderzoekseenheid (waar komen we vandaan), de actuele situatie (waar staan we nu) en de blik op de toekomst (waar gaan we naar toe).”*¹

AHW heeft een commissie geformeerd die de evaluatie en de beoordeling van haar onderzoekseenheid AHW conform het BKO-kader geeft uitgevoerd. De commissie was als volgt samengesteld:

- prof. dr. **P.J. (Perry) den Brok** (voorzitter), hoogleraar Onderwijs en Leerwetenschappen bij Wageningen University and Research;
- prof. dr. **S.E. (Susan) McKenney** (lid), hoogleraar Docentprofessionalisering, schoolontwikkeling en onderwijstechnologie aan de Universiteit Twente;
- dr. **M.R. (Marcel) van der Klink** (lid), lector verbonden aan het Lectoraat Professionalisering van het Onderwijs van Zuyd Hogeschool;
- **C.J.W. (Conny) Daansen** (lid), zelfstandig adviseur met specialisme in Lerende organisaties en Verbinding theorie en praktijk binnen het mbo, het vo en Professionele Leergemeenschappen.

Binnen de commissie is voldoende expertise aanwezig vanuit de relevante wetenschapsgebied(en), de beroepspraktijk en het onderwijs. Ook hebben de commissieleden verklaard onafhankelijk te staan ten opzichte van de onderzoekseenheid. Zie bijlage 4 met korte beschrijving van de cv's en bijlage 5 met de onafhankelijkheidsverklaringen.

De commissie werd ondersteund door drs. **L. (Lieke) Ravestein** MBA, onafhankelijk en zelfstandig NVAO-gecertificeerd secretaris.

De opdracht aan de commissie betrof het bekijken van de onderzoekseenheid over de periode 2014 - 2020 aangezien de laatste visitatie van AHW plaatsvond in 2013. Het *Zelfevaluatie rapport praktijkgericht onderzoek AHW (april 2021)* heeft betrekking op de activiteiten van de faculteit en de onderzoekseenheid over deze periode. Op basis van jaarverslagen van de eenheid, beleidsdocumenten, een tussenaudit, input uit bijeenkomsten

¹ Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek 2016 - 2022, kwaliteitszorgstelsel Praktijkgericht Onderzoek Hogescholen, Vereniging Hogescholen, pagina 5.

met lectoren, (docent)onderzoekers, opleidingsmanagers en het werkveld, en de aanbevelingen uit de evaluaties van de afgelopen jaren heeft de faculteit deze kritische reflectie opgesteld.

De onderzoekseenheid AHW heeft speciale vragen voor de commissie geformuleerd. Deze vragen betreffen een drietal dilemma's van de onderzoekseenheid gericht op de schaalgrootte, de organisatie en het onderzoeksprofiel (zie verder paragraaf 3.4). Deze vragen vormden, in aanvulling op de BKO-standaarden, belangrijke inhoudelijke aandachtspunten voor invulling van de taakstelling van de commissie.

2.2 Werkwijze commissie en proces van visiteren

Na twee voorbereidende vergaderingen in april en mei 2021 vond het hybride vormgegeven visitatiebezoek plaats op woensdag 26 mei 2021. De helft van de commissie, waaronder de voorzitter, was op locatie en de helft van de commissie nam online deel. Dit gold ook voor de gesprekspartners van de onderzoekseenheid, waarvan de directie en de lectoren en enkele (docent)onderzoekers op locatie deelnamen en een groot deel van de overige gesprekspartners online. De meeste informatie werd voorafgaand aan het bezoek door AHW al gedeeld, zodat de commissie geheel voorbereid ('flipped') aan de visitatie deel kon nemen.

Tijdens het eerste voorbereidende overleg van de commissie zijn de opdracht en de relevante kaders, die dienen als achtergrond bij de opdracht, doorgenomen. Tijdens het tweede voorbereidende overleg van de commissie zijn de *Zelfevaluatie* en bijlagen van de onderzoekseenheid besproken, de voorlopige oordelen en de gebundelde vragen van de commissieleden geïnventariseerd en is er tevens een taakverdeling gemaakt voor tijdens het bezoek. Zoals gezegd heeft de commissie van tevoren en in ruime mate documenten via de post of de portal in kunnen zien. Ook zijn voorafgaand aan de visitatie extra documenten opgevraagd. Voor een overzicht van de bestudeerde en opgevraagde documenten zie bijlage 7.

Tijdens de visitatie heeft de commissie gesproken met de directie, de lectoren van de lectoraten, een afspiegeling van de betrokken (docent)onderzoekers en een deel van de betrokken docenten, studenten en alumni van de opleidingen. In de middag is er gesproken met een representatieve afvaardiging van in- en externe stakeholders (partners) van de lectoraten. Het bezoekprogramma is opgenomen in bijlage 6.

De commissie koos ervoor om, in afstemming met de onderzoekseenheid, speciaal te willen kijken naar bepaalde onderzoeksprojecten. Hiertoe heeft de eenheid eerst zelf een aantal, voor de lectoraten exemplarische, projecten naar voren geschoven (zie bijlage 1 'Lectoraten, onderzoekslijnen en projecten in de etalage') met hieraan gekoppelde filmpjes, publicaties, posters en verslagen. Daarna heeft de commissie hieruit een keuze gemaakt om op bepaalde projecten 'nader in te kunnen zoomen'. De commissie heeft zich bij de gesprekken met de afzonderlijke lectoraten opgesplitst om zich beter te kunnen verdiepen in deze projecten en hun specifieke opbrengsten (zie bezoekprogramma, de gesprekken 2b, 2c en 2d).

Bijzondere omstandigheid is dat er naast de vijf bestaande lectoraten één extra lectoraat actief is geweest in de periode 2010 - 2014, namelijk het lectoraat 'Ecologie van culturele diversiteit', waarvan de lector is overleden, maar de producten nog steeds actueel en door enkele commissieleden bekeken zijn (bijvoorbeeld de Minor interculturele communicatie). Ook moet worden opgemerkt dat de lector van het lectoraat 'Professionele identiteit en

organisatieontwikkeling' wegens ziekte werd vervangen door een promovendus die al enige jaren lid is van haar kenniskring.

Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft de commissie tot een weloverwogen oordeel kunnen komen. De secretaris heeft op basis van alle informatie een conceptrapport opgesteld dat aan de commissieleden is voorgelegd. Vervolgens heeft de commissie dit concept van commentaar voorzien, waarna het definitieve rapport is vastgesteld. Dit advies is ter controle op feitelijke onjuistheden naar de onderzoekseenheid AHW gestuurd. Dit heeft geresulteerd in een definitief rapport op 9 juli 2021.

2.3 Opbouw rapport

Het rapport is opgesteld conform de vijf standaarden van het BKO-kader en beschrijft de bevindingen, overwegingen, oordelen en aanbevelingen van de commissie. In hoofdstuk 3 wordt een karakteristiek gegeven van de onderzoekseenheid AHW en wordt ingegaan op de positionering en de profilering inclusief de geformuleerde vragen van de eenheid voor de toekomst. Hoofdstuk 4 bevat de bevindingen en conclusies van de commissie ten aanzien van de vijf standaarden van het brancheprotocol. Hoofdstuk 5 ten slotte biedt een overzicht van de gegeven oordelen op de standaarden leidend tot het eindoordeel en in het verlengde hiervan de aanbevelingen van de commissie.

3. Karakteristiek van de onderzoekseenheid AHW

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de onderzoekseenheid. De positionering en de kenmerken van de eenheid, de ontwikkeling ervan in het licht van uitgevoerde (ex- en interne) audits en de vragen die de eenheid heeft voor de (nabije) toekomst, komen aan bod. Deze informatie biedt tevens een referentiekader voor de beoordeling van de standaarden in hoofdstuk 4.

3.1 Positionering

In 2014 is AH gevormd uit een fusie tussen Stoas Hogeschool en CAH Dronten. AH maakt deel uit van de Aeres Groep, een groene kennisinstelling in Nederland die onderwijs, praktijkgericht onderzoek en commerciële kennisintensieve dienstverlening aanbiedt op alle niveaus, van praktijkonderwijs tot vmbo, mbo en hbo.

AH richt zich op het groene en educatieve hoger onderwijs en omvat drie faculteiten in Almere, Dronten en Wageningen met in totaal ongeveer 3300 studenten. De faculteit in Wageningen heet sinds 2016 Aeres Hogeschool Wageningen (AHW) en heette daarvoor Vilentum (Stoas Wageningen/Vilentum Hogeschool). De faculteiten Almere en Dronten zijn met de zwaartepunten 'Food, Nature & Urban Green en Agrofood en Ondernemen' in 2018 conform het BKO-kader geëvalueerd. De onderzoekseenheid van AHW met als zwaartepunt 'Duurzaam leren en ontwikkelen' staat centraal in deze visitatie. AHW omvat vijf lectoraten, zes opleidingen en een programma voor Leven Lang Ontwikkelen (vergelijk hoofdstuk 1 Basisgegevens).

Vanaf 2016 is door het CvB het hogeschoolbeleid voor praktijkgericht onderzoek opnieuw vastgesteld gericht op verdere versterking van met name de onderzoekscapaciteit en het promotiebeleid. Van 2014 - 2021 was de faculteitsdirecteur van AHW-portefeuillehouder praktijkgericht onderzoek in het AH-directieteam, met een signalerende en agenderende opdracht op hogeschoolniveau. Een wijziging in de governance structuur van de hogeschool vanaf september 2020 heeft geleid tot het benoemen van een boven-facultaire instellingsdirecteur. Vanaf januari 2021 is er op hogeschoolniveau door de directie een Onderzoeksraad ingesteld bestaande uit de hogeschooldirecteur, de faculteitsdirecteuren én een lector van elke faculteit.

3.2 Kenmerken

De onderzoekseenheid bestaat uit vijf lectoraten waarvan de lectoren samenwerken in het (gemeenschappelijke) lectorenberaad. Het praktijkgerichte onderzoek is gericht op het leveren van bijdragen aan de opleidingen en aan het leven lang ontwikkelen en is sterk verbonden met het domein leraar beroepsonderwijs en organisaties in de sectoren waarvoor het beroepsonderwijs opleidt. Aansluitend bij het zwaartepunt van de faculteit 'Duurzaam leren en ontwikkelen' zijn de thema's van de lectoraten:

- leren en ontwikkelen in beroepsonderwijs en bedrijf en
- bevorderen van leren voor duurzame ontwikkeling zoals biodiversiteit en biomimicry.

AHW heeft in 2010 gekozen voor de onderzoeksbenadering ‘Ecologically Transdisciplinary Inspired Research’ (ETI) waarin de eenheid vanuit een ecologisch perspectief wenst bij te dragen aan de duurzame ontwikkeling van de praktijk. De focus van het onderzoekprogramma luidde tot voor kort ‘Wijs(heid)’, een gemeenschappelijke waarde voor het onderzoeksprogramma gericht op collectief en duurzaam handelen en verbeteren in de beroepspraktijk (zie verder standaard 1).

Door samen te werken met netwerken en onderzoeksinstituten werkt de eenheid aan verdere kennisopbouw en -deling. Ook internationaal is AHW een actief partner in diverse netwerken (bijvoorbeeld ENTER, EUROPEA, AEPRIL en EARLI) en/of penvoerder in meerdere projecten waaraan studenten deelnemen (bijvoorbeeld ERASMUS, MOBILITEIT, ACROSS en VISUAL).

3.3 Verbeterbeleid na de laatste visitatie

De *Zelfevaluatie* en bijlagen zijn transparant over welke externe en interne audits er zijn geweest en hoe de onderzoekseenheid hier procesmatig mee is omgegaan.

De laatste onderzoeksvisitatie van de onderzoekseenheid AHW (Vilentum) stamt uit 2013 onder leiding van prof. dr. P.L. Meurs. In dit rapport werd het kwaliteitszorgsysteem, dat in 2011 op basis van een eerdere VKO-commissie nog voorwaardelijk gevalideerd was, ‘op orde bevonden’ en gevalideerd. Tegelijkertijd werden er aanbevelingen meegegeven, waaronder aanbevelingen gericht op 1) het sterker onderscheidend maken van de ETI-visie op praktijkgericht onderzoek, 2) het beter betrekken van bacheloronderwijs en -studenten bij het onderzoek en 3) het sterker inzetten op het aangaan van relevante partnerschappen en netwerken.

In 2017 heeft de onderzoekseenheid een interne audit georganiseerd puur gericht op standaard 3 van het BKO-kader (‘het onderzoek voldoet aan de standaarden die in het vakgebied gelden voor het doen van onderzoek’). In deze thematische audit belichtten de lectoren van de drie lectoraten ‘Responsief onderwijs en kenniscreatie’, ‘Professionele identiteit en organisatieontwikkeling’ en ‘Grenspraktijken van opleiders en onderzoekers’ hun onderzoeksproces op narratieve wijze aan de hand van twee cases. Met deze opzet werd beoogd om zowel iedere lectoraatsopdracht afzonderlijk te evalueren als de bijdrage van de lectoraten aan het gezamenlijke onderzoeksprogramma ‘Wijsheid’: *“Alle lectoren en docentonderzoekers laten zich inspireren door ETI, de methodische kleur van het onderwijs van AHW, en door het zoeken naar elementen van wijsheid die bij kunnen dragen aan de collectieve ontwikkeling van Wijsheid ten behoeve van professionals.”*² Externe stakeholders en critical friends voerden de toets uit en gaven aanbevelingen. In het Rapport tussenaudit was er veel waardering voor met name de opzet vanuit de gepresenteerde narratieven. De auditoren raadden ook aan om de onderzoeksmethodiek verder te vereenvoudigen, te concretiseren en beter te koppelen aan het onderzoeksproces in lijn met concepten als ETI en Wijsheid. Ten aanzien van het overkoepelende programma ‘Wijs’ werd opgemerkt: *“Wat de kritische vrienden nu waarnemen is een geforceerde taalparaplu (‘Wijs’) die de beschrijving van de werkwijze van de afzonderlijke lector eerder vertroebelt dan verduidelijkt en geen samenhang creëert in de werkwijze van de drie lectoren.”*³

² *Werkwijze tussenaudit oktober 2017/2018, pagina 2.*

³ *Interne audit van het onderzoek van Aeres Hogeschool Wageningen Externe critical friends, dr. G.J. Schuiling.*

Op basis van diverse tekstpassages in de *Zelfevaluatie* en uit een interne reflectie van het lectorenberaad blijkt dat het soms een zoekproces is (geweest) om de ‘traditionele’ insteek van de vigerende onderzoeksvisitaties vanuit ‘traditionelere audit-paradigma’s en de gewenste waarderende audit-paradigma’s’ bij elkaar te brengen. Niettemin blijkt uit de verdere verbeteraanpak van de onderzoekseenheid dat aangedragen verbeterpunten uit de externe audit zijn opgepakt en de aandachtspunten uit de interne audit hebben geholpen ‘om de onderzoekskleur ETI te herijken en te verduidelijken.’⁴ Ook is de focus van het onderzoeksprogramma op Wijsheid verder getoetst en bijgesteld. In diverse ontwikkel- en verbeterplannen over de periode 2014 - 2020 heeft AHW de hierboven beschreven aanbevelingen opgenomen en inzicht geboden in hoe deze aanbevelingen en eigen geconstateerde verbeterpunten zijn opgepakt. In hoofdstuk 4 is dit bij de betreffende standaarden op onderdelen toegelicht.

3.4 Vragen van de onderzoekseenheid aan de commissie

In de *Zelfevaluatie* heeft de onderzoekseenheid de volgende vragen aan de commissie gesteld (pagina 41):

1. *“Gegeven onze kleine schaal en grote ambities is samenwerken in netwerken noodzakelijk en ook een sterk punt.
 - a. Hoe kunnen we die externe oriëntatie vasthouden en tegelijkertijd onze interne samenhang en uitwisseling behouden en versterken?
 - b. Met onze schaal lukt het niet altijd om gezien te worden door grote spelers. Hoe zouden we zowel onze sterke bestaande netwerken kunnen blijven benutten als zichtbaar worden voor mogelijke partners in nieuwe netwerken?*
2. *Hoe kunnen we onze dubbele oriëntatie ‘leren en ontwikkelen innoveren, educatief’ en ‘natuur-groen’ verder vormgeven in een wereld waar duurzaamheid geen exclusief groen thema meer is, maar zonder meer aandacht blijft houden?*
3. *We hebben te maken met het gegeven dat (docent)onderzoekers twee praktijken hebben: onderwijs en onderzoek. Onderwijs komt vaak op de eerste plaats, het onderzoek moet bij calamiteiten plaats maken. Vaak zien de lectoren de mogelijkheden om beide te verbinden, de (docent)onderzoekers zien die steeds meer maar nog niet altijd. Hoe kunnen we dat verder vormgeven?”*

De eerste en derde vraag komen in hoofdstuk 4 vooral terug bij de behandeling van de standaard over organisatie en de tweede vraag bij de standaard over het onderzoeksprofiel. Daarnaast komen de vragen terug bij de aanbevelingen in hoofdstuk 5.

⁴ AHW Reflectie lectorenberaad op tussenaudit Schuiling, januari 2017.

4. Oordelen op de vijf standaarden uit het BKO-kader

4.1 Standaard 1

De onderzoekseenheid heeft een relevant, ambitieus en uitdagend onderzoeksprofiel en een onderzoeksprogramma met bijhorende doelen die zijn geoperationaliseerd in een aantal indicatoren.

Bevindingen en overwegingen

Missie en onderzoeksprofiel

De missie van AHW luidt: *‘het opleiden van ecologisch intelligente professionals’*. Het belang van ecologische intelligentie wordt als volgt toegelicht: *“Onze maatschappij vraagt steeds meer om professionals die in plaats van ‘in-for-matief’ en uniform’ leren en ontwikkelen naar ‘trans-for-matief’ en divers leren en ontwikkelen. Dit vraagt van professionals wijsheid om in deze nieuwe werkelijkheid te kunnen denken en handelen.”*⁵ De missie van de onderzoekseenheid luidt: met het praktijkgerichte onderzoek wil de onderzoekseenheid bijdragen aan een duurzamere wereld door het bevorderen van duurzaam leren en ontwikkelen van professionals en organisaties in beroepsonderwijs en bedrijf. Het onderzoeksprofiel Wijsheid vormt samen met de ecologische benadering (ETI) van praktijkgericht onderzoek al langer de kern van de onderzoekseenheid AHW. Sinds de interne audit in 2017 heeft de onderzoekseenheid het concept Wijsheid nader onderzocht en bijgesteld: het gaat hierbij niet langer om het expliciteren van Wijsheid als zodanig, maar om ‘praktische Wijsheid’, bezien als een gemeenschappelijk waarde die elke (docent)onderzoeker, elke externe onderzoeker, elke partner uit de beroepspraktijk, elke lector in de dagelijks onderzoekspraktijk opdoet. Met ETI-research wordt een benadering en methodiek bedoeld waarbij onderzoekers samen met de beroepspraktijk in alle fasen van het onderzoeksproces intensief samenwerken, zodat *‘nieuwe kennis en inzichten direct ten goede komen aan die praktijk en bestaande wetenschappelijke inzichten beter worden benut’* (Zelfevaluatie). De ingewikkelde context van onderzoek met meerdere stakeholders, verschillende wetenschappelijke disciplines en uiteenlopende belangen, maakt volgens de onderzoekseenheid ‘transdisciplinariteit en wederkerigheid’ essentieel. Deze twee basisprincipes zijn door de eenheid uitgewerkt in zes aanvullende principes (zie verder standaard 3). Deze benadering is door de eenheid gepresenteerd op congressen, er is over gepubliceerd en wordt geciteerd.⁶ De commissie vindt dat de concepten Wijsheid en ETI consequent zijn beschreven in documenten over de identiteit. Ook heeft de commissie opgemerkt dat de onderzoekseenheid de term Wijsheid inmiddels heeft verlaten (zie laatste kopje ‘Doorontwikkeling onderzoeksprofiel’ van deze paragraaf). De commissie vindt dat er in essentie sprake is van een uniek onderzoeksprofiel op basis van onderscheidende missies van de faculteit en de onderzoekseenheid van AHW.

Aansluiting met onderzoeksvisie hogeschool

De commissie vindt dat de missie en het onderzoeksprofiel van de onderzoekseenheid AHW goed aansluiten bij het zwaartepunt van AH voor deze faculteit ‘Duurzaam leren en

⁵ Uit het onderzoeksprogramma Wijsheid 2018 - 2020, pagina 3.

⁶ Het is in 2012 getoetst op congressen zoals de Onderwijs Research Dagen en EAPRIL (via een keynote), is gepubliceerd in het Journal of Organisational Transformation & Social Change (De Jong et al., 2013) en wordt geciteerd. Naast de basisprincipes zijn er zes aanvullende principes: zelfkennis, collectief leren, wijsheid, narrativiteit, ecologische fout en natuur.

ontwikkelen', zoals beschreven in de diverse Instellingsplannen (2016 en 2020) van de hogeschool. Ook sluit het onderzoeksprofiel goed aan bij de speerpunten van de hogeschool, namelijk professioneel ontwikkelen, grenzen verleggen, innovatief ondernemen, contextueel leren, duurzaam handelen en praktijkgericht onderzoeken.

Samenhangend onderzoeksprogramma

Het onderzoeksprofiel is herkenbaar opgenomen en uitgewerkt in de folder Wijsheid (2016) en later in de brochure Onderwijsprogramma **Wijsheid** (2018 - 2020) waarin de verbindingen met de thema's en onderzoekslijnen van de lectoraten zichtbaar zijn gemaakt. In de brochure zijn de volgende thema's opgenomen:

- Lectoraat Responsief onderwijs en kenniscreatie met als thema 'responsief onderwijs, kenniscreatie en ecologisch intelligent denken' en lijnen:
 - Responsief leren en onderwijs
 - Wat voor leren ondersteunt transitiedenken in agri- en food productie en business
 - Analyseren van leerprocessen als kennis-creëren en betekenisgeven (responsiviteit/co-creatie)
- Lectoraat: Professionele identiteit en organisatieontwikkeling met als thema 'professionele identiteit en organisatieontwikkeling' en lijnen:
 - Onderzoek naar professionele identiteit
 - Onderzoek naar framing en responsief leiderschap
 - Onderzoek naar visie op leren
 - Onderzoek naar invloed van certificering op professionaliteit, professionele ontwikkeling en professionele identiteit
- Lectoraat: Grenspraktijken van opleiders en onderzoekers met als thema 'grenspraktijken van opleiders en onderzoekers' en lijnen:
 - Onderzoekend en transdisciplinair vermogen van docenten in vmbo, mbo en hbo
 - Onderzoekend en transdisciplinair vermogen van leerlingen en studenten in vmbo, mbo en hbo
 - Ondersteunen van onderzoekend werken van teams aan onderwijskwaliteit
- Lectoraat: Biomimicry, leren van de natuur voor duurzame oplossingen met als thema 'biomimicry, duurzame oplossingen voor agri- en food' en lijnen:
 - Op de natuur geïnspireerde robots voor een meer duurzame agri- en foodsector
 - Filtratiesystemen voor de verbetering van de waterkwaliteit in de landbouw gebaseerd op kennis uit de natuur
 - Ecologisch geïnspireerde strategieën om responsiviteit van organisaties te versterken
 - Methodologie ontwikkeling om kennistransfer in een multi- en interdisciplinaire omgeving mogelijk te maken

De commissie stelt vast dat de missie en de principes van het onderzoeksprofiel terugkomen in het onderzoeksprogramma met vergelijkbare thema's over de vijf lectoraten heen (duurzaamheid, ecologisch denken en handelen, responsiviteit, transdisciplinariteit, co-creatie en onderzoekend werken) en ze zijn vertaald naar de diverse onderzoekslijnen per lectoraat (zie bijlage 1 voor het meeste actuele overzicht van de onderzoekslijnen van alle lectoraten). Dit geldt ook voor het lectoraat Insecten en maatschappij, dat in 2020 is gestart gericht op 'vergroten van leerkracht door praktisch onderzoek te doen naar insecten' in de transitie naar een maatschappij die duurzaam met natuur kan samenwerken.⁷ De commissie is van mening dat de verbeterpunten van de visitatiecommissie Meurs uit 2013 en de interne audit uit 2017 (vergelijk paragraaf 3.3) door de onderzoekseenheid goed zijn opgepakt: de missie en het onderzoeksprofiel (Wijsheid en ETI) zijn niet alleen inhoudelijk verhelderd, maar ook meer samenhangend uitgewerkt. Wel vindt de commissie dat er in totaal sprake is van veel onderzoekslijnen die nog weinig onderlinge verbinding kennen, zij raadt aan hierin vanuit de thema's meer synergie in aan te brengen.

⁷ Basis voor onderzoekers 2020, intern document, versie 14.

Relevant, gedragen en geconcretiseerd profiel en programma

De commissie is op basis van de bekeken basisstukken en de toelichtingen hierop door de directeur en de lectoren positief over de relevantie en de verwoorde ambities van het onderzoeksprofiel en -programma. Deze ambities beslaan alle drie domeinen van het BKO-kader: Beroepspraktijk en samenleving, Onderwijs en professionalisering en Kennisontwikkeling. De commissie merkte dat de opleidingsmanagers, docenten, alumni en studenten van betrokken opleidingen (interne stakeholders) en de managers, beleidsmedewerkers, projectleiders, docenten, promovendi van de betrokken onderzoeksprojecten (externe stakeholders) de lectoraten relevant en ambitieus vinden. Hoewel zij Wijsheid en ETI-research niet direct als de sturende kernbegrippen noemden, werden de hieraan gerelateerde (onderliggende) principes en kenmerken steeds weer spontaan door hen naar voren gebracht. Het gaat om begrippen als: ‘transdisciplinair, ecologisch leren en ontwikkelen, duurzaamheid, co-creatie, responsief en collectief leren, dialogische cultuur, professionele identiteit, boundary crossing, interdisciplinariteit, diversiteit, systemisch denken, whole school benadering, sociale innovatie en transitie’. De commissie stelt vast dat profiel en programma door de stakeholders gedragen zijn en merkt op dat dezelfde principes binnen de verschillende beroepscontexten ‘op eigen wijze’ doorontwikkeld zijn.

De (beoogde) maatschappelijke inbedding is goed zichtbaar gemaakt in het Instellingsplan 2020 - 2024, waarin per faculteit nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs (en leven lang leren) zijn verbonden aan de (huidige) onderzoeksthema’s van de lectoraten en de Sustainable Development Goals.⁸ Het overzicht in het instellingsplan geeft helder aan welke maatschappelijke keuzes en inhoudelijke positionering de onderzoekseenheid AHW nastreeft in het licht van actuele, relevante (mondiale) ontwikkelingen in de beroepscontext van de opleidingen van AHW (zie bijlage 2). De ambities zijn weliswaar aanwezig, maar op het niveau van het onderzoeksprofiel, de gewenste portfolios en de invulling van de lectoraten nog weinig expliciet en samenhangend uitgewerkt. Ze vraagt zich bijvoorbeeld af of alle lectoraten zich in dezelfde mate op alle drie domeinen van het BKO-kader zouden moeten richten of dat er bijvoorbeeld een bepaalde focus of differentiatie is gewenst.

De *Zelfevaluatie* bevat een tabel met gewenste producten en doelen voor elk van de drie domeinen gericht op de aspecten ‘producten’, ‘aantoonbaar gebruik van de producten’ en aantoonbare blijk van erkenning’. De commissie vindt dat de gekozen doelen en indicatoren inhoudelijk aansluiten bij elk van de drie domeinen en gelijkmatig verdeeld zijn over deze domeinen. Soms zijn ze al specifiek gemaakt (bijvoorbeeld ‘ontwikkelen en uitvoeren van professionaliseringsactiviteiten zoals MTO/BKOV’ en ‘docenten van elders nemen deel aan de module onderzoek doen in je eigen praktijk’), maar vaak blijven ze algemeen (bijvoorbeeld ‘vervolgopdrachten en vraag’, ‘uitnodigingen voor partnerschappen’ en ‘gebruik van activiteiten/kennisproducten in het onderzoek van derden’). Daarnaast valt het de commissie op dat aan de doelen en indicatoren geen specifieke ‘normering’ gehangen is, terwijl er in de praktijk wel degelijk sprake kan zijn van (gewenste) impact en sterke(re) doorwerking van bepaalde producten naar de drie domeinen. In de *Zelfevaluatie* wordt toegelicht dat er ‘in lijn met ETI’ bewust geen expliciete indicatoren geformuleerd zijn (zie standaard 4). Hier wordt bewust nog niet op gestuurd, zo blijkt uit de gesprekken die de commissie heeft gevoerd met de directeur en lectoren. De commissie vindt het ontbreken van een strategisch plan en in lijn hiermee een beperkt aantal ‘sturende’ SMART geformuleerde doelen en indicatoren, mede in

⁸ De Verenigde Naties heeft een mondiale agenda aangenomen die een eind moet maken aan armoede, ongelijkheid en klimaatverandering om de wereld tot ‘een betere plek te maken in 2030’. Met 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals) wordt aandacht gevraagd voor mensenrechten, economische groei, vrede en veiligheid en klimaat.

het licht van de vragen van de eenheid gericht op verdere sturing, een gemis. Het ontbreken hiervan kan mogelijk leiden tot een zekere kwetsbaarheid en afhankelijkheid van de buitenwereld ('wat komt er op je af'). De commissie adviseert om in strategische meerjarenplannen en jaarplannen een langetermijnperspectief op te nemen en dit in relatie tot het gewenste onderzoeksprofiel helder te vertalen naar ambities en portfolio's op het niveau van de onderzoekseenheid en de lectoraten en de daarvan af te leiden specifiekere doelen en indicatoren. Dit zal volgens de commissie naar de toekomst gaan helpen bij te maken keuzes in het onderzoeksbeleid, monitoren van de vorderingen en evalueren van de bereikte impact.

Doorontwikkeling onderzoeksprofiel

Over de dubbele oriëntatie op de combinatie 'ecologie/natuur' en 'duurzaam leren en ontwikkelen' is door de commissie in eerste instantie met de externe stakeholders doorgepraat. Zij herkennen en waarderen deze oriëntatie en benadrukten dit te behouden. Het 'samen leren', de soms humanistische benadering met respect voor andere culturen, de democratische principes in het onderzoek, het toewerken naar duurzaam leren en duurzame leraren wordt als een enorme meerwaarde gezien ('the best kept secret in teacher training'). Tegelijkertijd werd er op de vraag van de commissie naar mogelijke verbeteringen door hen aangegeven het profiel mogelijk wat 'scherper neer te zetten'. Er werd bijvoorbeeld aangeraden in plaats van 'crossing the boundaries' meer de grenzen op te zoeken ('pushing the boundaries'). Ook gaven externe stakeholders 'tips' mee als: ontwikkel meer verschillende perspectieven (naast de tegenstelling 'klassieke versus innovatieve' benadering), verwoordt het profiel meer maatschappelijk (bv. leervraagstukken bij transities), geef in het onderzoek meer aandacht aan private partnerships naast publieke partnerships, geef meer aandacht aan kennisopbouw via online learning en aan ondernemerschap. De commissie is het eens met zowel de positieve waarde van de dubbele oriëntatie in het profiel ('ecologie/natuur' en 'duurzaam leren en ontwikkelen') als het aanbrengen van mogelijke aanscherpingen. De commissie stelt voor om een stap verder te gaan naar één overstijgende (kruisbestuivende) oriëntatie op basis van kernconcepten die een integratie zijn van de algemene en meer groene benadering (op basis van woorden als transitie, ecologisch en divers leren et cetera). Het geheel moet meer uitstralen dan de som der delen.

Tijdens de gesprekken met de directeur en de lectoren is de (huidige) dubbele oriëntatie van het onderzoeksprofiel, evenals de doorontwikkeling ervan, besproken. De gesprekspartners van de onderzoekseenheid lichtten toe dat zij in 2019 begonnen te twijfelen over 'Wijsheid en ecologisch intelligente professionals' als de typering van hun identiteit, met name naar buiten toe ('het klopt intern wel, maar het bekt niet'). In de *Zelfevaluatie* werd aangegeven dat Wijsheid vanaf 2020 is vervangen door het nieuwe motto 'Vergroot je leerkracht' dat goed in het verlengde ligt van 'Duurzaam leren en ontwikkelen'. Dit motto is in de meest recente documenten al opgenomen, maar op de website worden de oude missie en focus nog genoemd. De commissie vindt twee motto's verwarrend en vindt dat er in de in- en externe communicatie dezelfde eenduidige focus moet zijn. Daarbij vindt de commissie dat het nieuwe motto te veel iets algemeen en te weinig iets groens uitstraalt; daarbij roept het enigszins de associatie op met het Voortgezet Onderwijs. Enkele commissieleden hebben vrij geassocieerd en denken als alternatief bijvoorbeeld aan termen als 'maak slim gebruik van groene wijsheid' of 'groei en bloei'. De commissie adviseert - mede op basis van gedane suggesties van stakeholders - om de kern van de missie en het onderzoeksprofiel te (her)laden (en de focus mogelijk smaller te maken) en 'het motto of de boodschap' hier beter op aan te laten sluiten. Gebruik dit zowel bij het interne onderzoek als bij de externe profilering en benut hierbij meerdere partijen systematisch (bijvoorbeeld vertegenwoordigers uit de praktijk, samenwerkingspartners en de afdeling Communicatie van AHW).

Afweging en oordeel

De commissie beoordeelt de onderscheidendheid van het profiel en de samenhang met het onderzoeksprogramma als ‘goed’. De onderzoekseenheid heeft een uniek onderzoeksprofiel (gebaseerd op concepten als Wijsheid en ETI-research) dat in lijn is met de missie van de faculteit, de missie van de onderzoekseenheid en het zwaartepunt vanuit AH. Het onderzoeksprofiel komt terug in het onderzoeksprogramma met de vijf lectoraten. De eerdere verbeterpunten van de visitatiecommissie Meurs uit 2013 en de interne audit uit 2017 zijn hierin meegenomen. Wel vindt de commissie dat er in totaal nog sprake is van veel onderzoekslijnen en zij raadt aan hierin vanuit de thema’s meer synergie aan te brengen.

De commissie beoordeelt de ambities, relevantie en gedragenheid van het profiel/ programma als ‘goed’, maar de mate van sturing, explicitering en concretisering als ‘voldoende’. De ambities van de eenheid beslaan alle drie domeinen, worden door de stakeholders gedragen en zijn binnen de verschillende beroepscontexten ‘op eigen wijze’ verwoord en doorontwikkeld. De ambities zijn weliswaar aanwezig, maar op het niveau van het onderzoeksprofiel, de gewenste portfolio’s en de invulling van de lectoraten nog weinig expliciet verwoord en samenhangend uitgewerkt. De commissie vraagt zich bijvoorbeeld af of alle lectoraten zich in gelijke mate op alle drie de domeinen zouden moeten richten. De doelen en indicatoren zijn veelal algemeen verwoord en er zijn geen specifieke (streef)normen aan verbonden. De commissie heeft geadviseerd om in strategische meerjarenplannen en jaarplannen een langetermijnperspectief op te nemen en dit uit te werken zodat hierop gestuurd en gemonitord kan worden en gericht kan worden geëvalueerd.

De commissie beoordeelt de doorontwikkeling van het onderzoeksprofiel als impliciet (zoekend) en beoordeelt dit met ‘voldoende’. Externe stakeholders herkennen en waarderen de dubbele oriëntatie gericht op de combinatie ‘ecologie/natuur’ en ‘duurzaam leren en ontwikkelen’. Zij bevelen aan deze oriëntatie te behouden, maar het profiel wel scherper neer te zetten. De commissie stelt voor om een stap verder te gaan naar één overstijgende (en kruisbestuivende) oriëntatie op basis van kernconcepten die een integratie zijn van de algemene en de meer groene benadering. Het geheel van de onderzoekseenheid moet meer uitstralen dan de som der delen. De onderzoekseenheid heeft de focus ‘Wijsheid’ vanaf 2020 vervangen door een nieuw motto ‘Vergroot je leerkracht’. Dit is in de meest actuele documenten al opgenomen, maar op de website worden de oude missie en focus nog genoemd. De commissie vindt dat het nieuwe motto te veel iets algemeen en te weinig iets groens uitstraalt. Daarbij vindt de commissie het wenselijk dat er in de in- en externe communicatie dezelfde eenduidige focus komt. De commissie heeft geadviseerd om de kern van de missie en het onderzoeksprofiel te (her)laden en aan te scherpen (en de focus mogelijk smaller te maken), hetgeen ook kan leiden tot een helder en hierbij aansluitend motto.

Alles overziend heeft de commissie het beeld dat er sprake is van een in essentie uniek, relevant en gedragen onderzoeksprofiel, maar de inhoudelijke sturing, uitwerking en concretisering vragen ‘om een volgende slag’, waarvoor stevige aanbevelingen zijn gedaan. De commissie legt de nadruk op deze gewenste doorontwikkeling en komt daarom uit op ‘voldoende’.

Oordeel ten aanzien van standaard 1: ‘voldoende’

4.2 Standaard 2

De wijze waarop de eenheid is georganiseerd, de inzet van mensen en middelen en de interne en externe samenwerkingsverbanden, netwerken en relaties maken de realisatie van het onderzoeksprofiel mogelijk.

Bevindingen en overwegingen

Organisatie van de onderzoekseenheid

Het onderzoek is in 2002 begonnen met één lectoraat en met één lector voor 0,4 fte. Inmiddels is het aantal lectoraten en lectoren van drie in 2011 doorgegroeid tot vijf in 2020 (in totaal 2,8 fte). Ieder lectoraat bestaat uit één lector en ieder lectoraat kent vanaf 2018 een eigen kenniskring met enkele (docent)onderzoekers, promovendi en externen. De eenheid heeft de omvang en bekostiging als volgt geregeld:

- De drie vaste lectoraten met onderzoeksprojecten zijn bekostigd uit de eerste geldstroom (Responsief onderwijs en kenniscreatie, Professionele identiteit en organisatieontwikkeling en Grenspraktijken van opleiders en onderzoeker, met respectievelijk 1, 0,4 en 0,5 fte). Voor de twee tijdelijke lectoraten (Biomimicry en Ecologisch Wijs) is een deel van het budget beschikbaar gesteld door het Ministerie van LNV of door SIA (L.INT-regeling); deze lectoraten zijn voor het gemak aangeduid met ‘projectlectoraten’⁹.
- Elke lector heeft uit de eerste geldstroom standaard 0,2 fte beschikbaar om een docent-onderzoeker in te zetten. Aanvankelijk wisselde de bemensing, nu kan dezelfde persoon dit continueren.
- Aanvullende bekostiging komt uit projecten die lectoren met hun onderzoekers aanvragen of bestaat uit de tijd die onderzoekers - externen die het onderzoek interessant vinden - meenemen.

In bijlage 3 zijn overzichten over de periode 2013 - 2020 opgenomen met de gerealiseerde personele inzet en de totale omvang van de bekostiging uit de eerste en tweede geldstroom voor de onderzoekseenheid AHW. Ten aanzien van de ontvangen overzichten merkte de commissie op dat deze wat rommelig oogden en dat de informatie, met name de financiële overzichten, niet in één keer helder werden gepresenteerd. Daarnaast viel het de commissie op dat de bekostiging vanuit de tweede geldstroom erg fluctueert en dat er nauwelijks tot geen inkomsten uit de derde geldstroom zijn, hetgeen sterke afhankelijkheid van een bepaald type geldstroom uitstraalt. De commissie raadt aan om de (noodzakelijke) personele en financiële overzichten transparanter te maken. Dit kan helpen om bij de toekomstige koers de effecten beter meetbaar te maken.

De commissie is positief over de opbouw van de organisatie: iedere lector werkt met diverse onderzoekers in een eigen kenniskring van onderzoekers en kan rekenen op ondersteuning in menskracht. Vanuit de kenniskringen zijn er meerdere onderzoeksgroepen. Er is sprake van een lectorenberaad (en lectorencollectief) dat alle lectoraten omvat: per project en in het algemeen worden resultaten en onderzoeken intern gedeeld. De voorzitter van het lectorenberaad maakt tevens deel uit van het AHW-managementteam. Lectoren maken slim gebruik van hun dubbelfuncties en via subsidies en externe gelden worden extra leden aan de lectoraten toegevoegd. Wel vindt de commissie dat er over de hele linie maar met name bij de ‘projectlectoraten’ sprake is van een kwetsbare schaal en geringe omvang. Ook is een omvang

⁹ Deze typering volgt de eigen indeling in de Zelfevaluatie (pagina 21), vanzelfsprekend staat ook bij de zogenaamde ‘projectlectoraten’ het praktijkgerichte onderzoek centraal.

van 0,2 fte per week voor de (interne) docentonderzoekers erg weinig om - naast hun onderwijstaken - echt productief en gefocust bezig te kunnen zijn. Doorontwikkeling van de lectoraten vraagt om een meer duurzame kern van vaste medewerkers en die kern is nu te gering.

Tijdens de gesprekken met de directeur, lectoren en interne stakeholders zijn op verzoek van de commissie en vanuit de gespreksdeelnemers een aantal aandachtspunten betreffende de organisatie en -ontwikkeling van de eenheid aan de orde geweest:

- Ten eerste is de groei van de onderzoekseenheid besproken in relatie tot versterken van de samenhang. Tot 2018 werd met één gezamenlijke kenniskring gewerkt, vanaf 2018 wordt er daarnaast ook in vijf kenniskringen gewerkt en vanuit de kenniskringen met de verschillende onderzoeksgroepen (rond de onderzoekslijnen van het lectoraat). Van een 'convergerende' fase ging de eenheid over naar een meer 'divergerende' fase. Hoe kan er weer een beweging naar meer 'samenwerking en synergie' komen? De huidige samenwerking tussen de lectoraten is bij meerdere gezamenlijke onderzoeksprojecten of bij aparte projecten op onderdelen (bijvoorbeeld bij vraagarticulatie, delen van tools en dataverwerking, uitwisselen van methodieken) al gaande; dit is positief maar gebeurt volgens de commissie nog spontaan en te weinig structureel. De commissie beveelt aan om vanuit de kern van het onderzoeksprofiel en de ambities (zie aanbeveling bij standaard 1) de inhoudelijke 'steunpilaren' van dit profiel beter te definiëren en hierop de samenwerking tussen de projecten te bundelen en de samenwerking tussen lectoraten te versterken met zoveel mogelijk behoud van de afzonderlijke profielen.
- Ten tweede is de formele sturing op de verdere samenwerking besproken. De commissie heeft op basis van de *Zelfevaluatie* en de gesprekken het beeld dat de eenheid sterk organisch werkt vanuit een spontane en flexibele dynamiek met benutting van externe netwerken. Dit is positief maar de (meta)sturing en (meta)evaluatie op de projecten vanuit concrete doelen en een (gemeenschappelijke) onderzoeksagenda lijken soms nog ad hoc te gebeuren. De commissie adviseert dit proces structureler te gaan inzetten.
- Ten derde is de hogeschool gestart om op meerdere organisatieniveaus de organisationele inbedding en ondersteuning van de onderzoekseenheid te versterken: binnen AH is er een Onderzoeksraad ingesteld (paragraaf 3.1) waarin naast de directeuren ook een lector van elke faculteit is opgenomen. Doel is het verder versterken van de samenhang van het totale onderzoeksportfolio op hogeschoolniveau en het bevorderen van kennisuitwisseling tussen de lectoraten over de faculteiten heen. Bij AHW wordt de facilitering van projecten en acquisitie-ondersteuning bij het praktijkgerichte onderzoek versterkt. Ook wordt de afdeling Communicatie specifiek ingezet voor de onderzoekseenheid met aandacht voor (wetenschappen)communicatie. De commissie vindt dit positief en stimuleert AH en AHW om deze inbedding en ondersteuning door te zetten.

Portfolio

De commissie heeft op basis van de publicatielijsten, het overzicht onderzoeksprojecten (projecten gefinancierd met subsidie), het overzicht 'bijdragen onderwijs' en het overzicht 'masterclasses, symposia en openbare lessen gehouden bij AHW en elders (2013 - 2020)' vastgesteld dat het totale onderzoeks- en projectportfolio rijkgeschakeerd en productief is. Alle lectoraten zijn vertegenwoordigd op deze lijsten en overzichten en in alle drie domeinen van het BKO-kader zijn er relevante producten met een aanzienlijke output (zie ook standaard 4). Naar verhouding heeft het langstzittende vaste lectoraat met het grootste aantal fte voor de lector en de kenniskring meer output dan de recente en veelal tijdelijke 'projectlectoraten', wat begrijpelijk is. De commissie vindt dat het type producten (en type projecten) over de hele linie goed aansluit bij het gedefinieerde onderzoeksprofiel en het -programma en de

daarin genoemde thema's en onderzoekslijnen (vergelijk standaard 1). Kortom het totale portfolio aan producten wordt inhoudelijk en organisatorisch in voldoende mate gedekt.

De ambitie ten aanzien van het portfolio voor 2027 is in de *Zelfevaluatie* genoemd en door de directeur toegelicht. De eenheid wil de continuïteit borgen en de capaciteit vergroten door het aantal vaste lectoraten van drie naar vijf uit te breiden, met handhaving van minimaal twee 'projectlectoraten', en tevens de vaste onderzoeksformatie van (docent)onderzoekers uit te breiden van 1 fte naar 3 fte.

De commissie vindt dat de keuze voor een projectstructuur flexibel moet zijn, maar eventuele keuzes gericht op de uitbreiding van het portfolio moeten hoe dan ook worden gezien in het licht van meer convergentie en bundeling vanuit een sterkere inhoudelijke sturing. Zoals de eenheid in de *Zelfevaluatie* opmerkt (pagina 37): *"De volgende fase die we voor ons zien is gericht op bestendigen, niet zozeer groei in de zin van meer, wel van meer verbonden en convergentie."* De commissie ondersteunt dit en vraagt in het bijzonder aandacht voor eventuele bundeling van taken voor de interne (docent)onderzoekers waardoor zij meer massa en focus kunnen ontwikkelen, aangevuld met extra project-ondersteuning. De vraag die de eenheid zich moet stellen is of de huidige organisatievorm de meest passende is, ook in het licht van hetgeen is opgemerkt bij standaard 1, en ten aanzien van wat in het hiernavolgende nog wordt opgemerkt over de omvang in bemensing en de netwerken.

Personeelsbeleid, professionalisering en bemensing

Vanaf 2014 zijn instellingsbreed de functiebeschrijvingen geharmoniseerd en het functiebouwwerk geactualiseerd: 'onderzoek' is op alle niveaus opgenomen in de resultaatgebieden die voor elke docent van toepassing zijn. In 2016 is het AH-beleid voor praktijkgericht onderzoek vastgesteld en in 2018 het promoveerbeleid. In 2021 wordt het publicatiebeleid ontwikkeld. De inzet van het onderzoeksbeleid was om 'de basis structureel op orde te hebben': gevalideerd praktijkgericht onderzoek, een vaste kern van minimaal drie lectoren op elke faculteit in een onderzoeksprogramma waarin (docent)onderzoekers, studenten en lectoren praktijkgericht onderzoek uitvoeren. Ook zijn ambities voor onderzoekscapaciteit en -ondersteuning opgenomen evenals streefnormen voor het beoogde aandeel van de medewerkers met minimaal een mastertitel (minimaal 75%), het aantal lectoren per masteropleiding (minimaal 1) en het aandeel gepromoveerden per faculteit (minimaal 10% gepromoveerde docenten, exclusief lectoren). Bij AHW is de jaarlijkse gezamenlijke intervisie op het functioneren vervangen door jaarlijkse ontwikkel- en beoordelingsgesprekken tussen de faculteitsdirecteur en elke lector en is er professionaliseringsbeleid geformuleerd gericht op de basisbekwaamheid onderzoekend vermogen (BKOV). Management en lectoren bij AHW hebben een werkwijze ontwikkeld waarbij iedere medewerker zijn of haar eigen onderzoeksportfolio ontwikkelt. De lectoren bieden ondersteuning en begeleiding bij de BKOV-module 'Onderzoek doen in je eigen praktijk'. Daarnaast is er voor alle (docent)onderzoekers en lectoren de mogelijkheid om aan trainingen of internationale conferenties deel te nemen. De commissie vindt het personeels- en professionaliseringsbeleid binnen AH en AHW voldoende opgezet. De eerdere verbeterpunten van de visitatiecommissie Meurs uit 2013 zijn hierin verwerkt.

De kwaliteit van het team van onderzoekers is volgens de commissie sterk. De commissie stelt vast, op basis van de cv's van de lectoren en de kwalificaties van de totale onderzoeksgroep over de periode 2013 - 2020¹⁰, dat er sprake is van een goed geëquiperde onderzoekseenheid die beschikt over ruime expertise op de relevante vakgebieden. Tijdens de

¹⁰ Een groep van in totaal 27 lectoren en (docent)onderzoekers die in de genoemde periode minimaal twee jaar of meer hebben deelgenomen aan een kenniskring.

visitatie straalden de onderzoekers betrokkenheid uit en kwamen zij zeer professioneel over. Alle lectoren zijn gepromoveerd. Met name de lectoren van de vaste lectoraten hebben ‘persoonlijke impact’ opgebouwd vanwege hun voorzitterschap of lidmaatschap van gerenommeerde en relevante adviesraden, wetenschappelijke raden, klankbordgroepen, netwerken, beoordelingscommissies (zoals weergegeven op de Publicatielijsten). Twee lectoren hebben tijdens hun lectoraat een functie verworven als hoogleraar bij een universiteit, twee lectoren hebben naast hun lectoraat een aanstelling aan een andere hogeschool of kennisinstituut en twee lectoren hebben tevens een eigen bedrijf. Van de docentonderzoekers zijn er vier gepromoveerd, beschikken er 17 over een mastertitel en twee over een bachelortitel. Ook zijn er twee promovendi. De docentonderzoekers zijn verdeeld over de masteropleiding- en de diverse bacheloropleidingen bij AHW.

Zoals hiervoor aangegeven is de kwantiteit van het team van onderzoekers krap. AHW is in november 2020 gestart om, samen met de faculteiten van AH, de professionalisering van docenten en (docent)onderzoekers uit te breiden en aan te vullen. De commissie ondersteunt dit en moedigt aan om deze professionalisering, met oog voor dwarsverbanden, door te zetten.

Huisvesting en faciliteiten

Het gebouw is onderdeel van de Wageningen Campus en heeft een ontwerp dat is gebaseerd op de visie van AHW op leren en onderwijs. Er is een eigen kenniskringruimte van de onderzoekseenheid AHW, maar alle ruimtes in het gebouw worden door de eenheid benut. AHW beschikt over moderne en duurzame voorzieningen. Er is sprake van voldoende voorzieningen en facilitering op het vlak van toegang tot literatuur, ICT en andere bronnen. AHW is deelnemer aan Greeni Global Search (gemeenschappelijke bibliotheekwebsite van VHL, HAS en AH) en geeft iedere medewerker toegang tot wetenschappelijke literatuur en vakliteratuur; ook zijn er reserveringssystemen naar de bibliotheekcollecties van de andere deelnemende hogescholen.

De commissie heeft de indruk dat de huisvesting en faciliteiten in ruime mate voldoen: de onderzoekseenheid en de opleidingen zijn dicht bij elkaar gehuisvest, hetgeen de synergie tussen onderwijs en onderzoek kan versterken. In de *Zelfevaluatie* wordt aangegeven dat het beleid rond dataopslag en datamanagement op orde moet komen. Het doel is om na de zomer van 2021 een veilige, AVG-proof en digitale infrastructuur voor datamanagement te hebben (via het Research Data Surf project in de hogeschool). Met het oog op betere gewenste sturing en evaluatie raadt de commissie aan hiermee vaart te maken.

Samenwerkingsverbanden, netwerken en relaties

De commissie heeft gezien dat de eenheid bewust heeft ingezet op versterking van de interne samenwerking met als doel betere verbinding tussen ‘onderzoek, onderwijs en professionalisering’ bij AHW. Dit zit volgens de directeur sowieso al in de genen mede vanwege de nadruk binnen de faculteit op ‘ecologisch organiseren’. Dit is niet alleen mogelijk gemaakt door het in totaal toegenomen aantal fte voor lectoren en (docent)onderzoekers (zie bijlage 3). Het is vooral kwalitatief zichtbaar in de ontstane interne processen en de geboekte resultaten vanuit een intensieve samenwerking met de bacheloropleidingen en de masteropleiding. De commissie is onder de indruk van de productieve interne samenwerkingsverbanden van de eigen kenniskringen met de opleidingen bij AHW die bijdragen aan een duidelijke interne output (zie standaard 4 voor impact).

Ook wat betreft de externe samenwerkingsverbanden stelt de commissie vast dat er meer samenwerkingen en onderzoeksgroepen rond de lectoraten en onderzoekslijnen zijn ontstaan. Het scala aan organisaties, experts en practitioners in het netwerk is breed en representatief voor het onderzoeksprofiel en -programma. Het gaat om relevante consortia en

(internationale) verbanden gevormd rond praktijkvraagstukken, samenwerking met hoogleraren, universiteiten en andere wetenschappelijke instellingen (mede in relatie tot promoties), samenwerkingen met academische organisaties en met kennisinstellingen, kennisnetwerken en beroepsgerichte netwerken van de lectoren en (docent)onderzoekers (zie standaard 4 voor impact).

De commissie heeft opgemerkt dat de eerdere verbeterpunten van de visitatiecommissie Meurs uit 2013 goed zijn opgepakt door de eenheid. Zelf noemt de eenheid als verbeteractie (in een ontwikkeltabel): *“De in 2013 bestaande contacten zijn doorontwikkeld tot een aantal stevige partnerschappen. De lectoren hebben hun bestaande netwerken waar van toepassing verder aangeboord en ingezet. Lectoren vormen consortia voor de onderzoeksaanvragen en vormen onderzoeksgroepen waarin de onderzoekers en de practitioners hun eigen financiering meebrengen. De netwerken zijn nationaal en internationaal.”* De commissie waardeert deze processen en resultaten en vindt dat er vanuit de lectoraten sprake is van een goede doorontwikkeling naar brede en relevante externe partnerschappen, samenwerkingsverbanden en relaties die bijdragen aan een duidelijke externe output met continue spin-off (zie standaard 4 voor impact). Wel plaatst de commissie een kanttekening: met de beperkte personele omvang lukt het niet om alles in de lucht te houden, dus denk goed na over de vaste en meer ad hoc samenwerkingspartners. Ook is een aantal verbanden sterk aan de persoon van de lector gekoppeld, wat de noodzaak tot structurele en langdurige verbanden oproept, omdat anders bij eventueel vertrek van deze lector, ook verbanden zouden kunnen verdwijnen.

Afweging en oordeel

De commissie beoordeelt de organisatie en financiering voor de realisatie van het onderzoeksprofiel als ‘voldoende’. De commissie is positief over de algehele opbouw van de onderzoekseenheid bestaande uit de vijf lectoraten, via de lectoren binnen het lectoratenberaad met elkaar verbonden, en de kleine kenniskringen met onderzoeksgroepen er omheen bestaande uit (docent)onderzoekers en met de lectoren als linking-pin.

Wel ziet de commissie dat er over de hele linie, maar met name bij de ‘projectlectoraten’, sprake is van een kwetsbare schaal en geringe omvang. Doorontwikkeling van de lectoraten vraagt om een meer duurzame kern van vaste medewerkers en die kern is nu te gering.

Ten aanzien van de wijze van organiseren en sturing hierop heeft de commissie vastgesteld dat de eenheid vanaf 2018 van een ‘convergerende’ fase overging in een meer ‘divergerende’ fase, maar nu weer sterker wenst te ‘convergeren’. De huidige samenwerking tussen de lectoraten is bij meerdere onderzoeksprojecten al gaande, wat positief is, maar dit gebeurt volgens de commissie nog spontaan en te weinig structureel. Ook wordt er nog te weinig effectief en efficiënt op gestuurd en wordt er te weinig ondersteuning bij geboden (bijvoorbeeld bij acquisitie en communicatie). In de beweging naar meer ‘samenwerking en synergie’ heeft de commissie aanbevelingen gedaan om: 1) vanuit de kern van het onderzoeksprofiel en aangescherpte ambities (zie aanbeveling bij de vorige standaard) de samenwerking tussen de projecten op onderdelen inhoudelijk te bundelen en de samenwerking tussen lectoraten te versterken met zoveel mogelijk behoud van de afzonderlijke profielen, waarbij de gewenste projectstructuur de inhoud volgt, 2) de (meta)sturing en (meta)evaluatie op de projecten vanuit concrete doelen en een (gemeenschappelijke) onderzoeksagenda te versterken en 3) door te gaan met het op meerdere organisatieniveaus inbedden en ondersteunen van de onderzoekseenheid. Tot slot merkte de commissie over de ontvangen personele en financiële overzichten op dat deze wat rommelig oogden en dat de informatie, met name het financiële overzicht, niet in één keer helder werd

gepresenteerd. De commissie raadt aan om de (noodzakelijke) personele en financiële overzichten transparanter te maken. Dit kan helpen om bij de toekomstige koers de effecten beter meetbaar te maken.

De commissie beoordeelt de dekking van het portfolio en de kwaliteit van de bemensing in het licht van het realiseren van onderzoeksprofiel inhoudelijk als ‘goed’ en kwantitatief gezien als ‘voldoende’. Het totale portfolio aan producten wordt inhoudelijk in voldoende mate gedekt en de kwaliteit van het team van onderzoekers is volgens de commissie in sterke mate aanwezig (inhoudelijk goed geëquipeerd met ruime expertise op de relevante vakgebieden), maar de kwantiteit van het team van onderzoekers is krap. De commissie heeft daarom geadviseerd om op de toekomstige ambities gericht op uitbreiding van het portfolio sterker inhoudelijk, met meer oog voor bundeling en synergie, te sturen. Hierbij ondersteunt de commissie de initiatieven van de hogeschool en eenheid gericht op verdere professionalisering van de (docent)onderzoekers en mogelijke dwarsverbanden.

De voorwaarden in het personeelsbeleid, het huisvestingsbeleid, huisvesting en facilitering worden als ‘voldoende’ beoordeeld. De commissie vindt het personeels- en professionaliseringsbeleid binnen AH en AHW voldoende vormgegeven met oog voor de eerdere verbeterpunten van de visitatiecommissie Meurs uit 2013. De commissie heeft de indruk dat de huisvesting in ruime mate voldoet: de onderzoekseenheid en de opleidingen zijn dicht bij elkaar gehuisvest, hetgeen de synergie tussen onderwijs en onderzoek kan versterken. Het beleid rond dataopslag en datamanagement is in ontwikkeling; de commissie raadt aan met het realiseren ervan vaart te maken.

De in- en externe samenwerkingsverbanden worden door de commissie als ‘goed’ beoordeeld. De commissie is onder de indruk van de productieve interne samenwerking vanuit de eigen kenniskringen met de opleidingen bij AHW die bijdragen aan een heldere en interne kwalitatieve output. Dit geldt ook voor de waardering van de commissie van de externe samenwerking: vanuit de lectoraten is er sprake van een goede doorontwikkeling naar brede en relevante externe partnerschappen, verbanden en relaties die bijdragen aan een duidelijke externe kwalitatieve output met continue spin-off (zie standaard 4 voor impact). De onderzoekseenheid biedt duidelijk meerwaarde voor de in- en externe omgeving. Wel plaatst de commissie een kanttekening om na te denken over behoud van gewenste structurele en langdurige samenwerkingsverbanden.

Alles overziend heeft de commissie een gevarieerd beeld van de onderzoekseenheid. De organische opbouw van de onderzoekseenheid, het onderzoeksportfolio van de lectoraten, de kwalitatieve bemensing van de onderzoeksgroep en de interne en externe samenwerkingsverbanden zijn, passend bij het onderzoeksprofiel en bij de opbouwfase, sterk in gang gezet. Tegelijkertijd is er vanwege fragmentatie en een weinig vaste kern (buiten de lectoren om) nog sprake van financiële krapte en kwetsbaarheid, met name op de lange termijn. De onderliggende overzichten bieden nog onvoldoende het houvast om krachtig en bewust de volgende fase in te kunnen gaan (zie de aanbevelingen hiertoe).

Oordeel ten aanzien van standaard 2: ‘voldoende’

4.3 Standaard 3

Het onderzoek van de onderzoekseenheid voldoet aan de standaarden die in het vakgebied gelden voor het doen van onderzoek.

Bevindingen en overwegingen

Standaarden voor methoden van onderzoek

De visie op het praktijkgerichte onderzoek bij AHW is gericht op het bieden van aantoonbare meerwaarde voor de beroepspraktijk en het bijdragen aan relevante praktijkkennis en wetenschappelijke kennis. Onderzoeksvormen die worden nagestreefd zijn onder meer ‘participatief actieonderzoek, transformatieve interventies en change lab benaderingen’ en veelal kwalitatieve methoden die gangbaar zijn in de sociale wetenschappen.

Het inhoudelijk onderzoekskader van de onderzoekseenheid AHW gaat uit van de handreiking voor onderzoek zoals geformuleerd in het Advies van de Werkgroep Praktijkgericht Onderzoek en het Lectoraat van de Vereniging Hogescholen.¹¹ De drie inhoudelijke kwaliteitscriteria ‘praktische relevantie, methodische grondigheid en ethische verantwoordelijkheid’ zijn leidend voor de invulling van het onderzoek. Ook is vanaf 2018 de Nieuwe Gedragscode wetenschappelijke integriteit van kracht en wordt de Commissie Wetenschappelijke Integriteit opgericht. Naast deze uitgangspunten die voor veel onderzoek in het hbo gelden, past de eenheid de ETI-benadering toe (vergelijk standaard 1). De twee basisprincipes ‘transdisciplinariteit en verbinding’ van ETI zijn tezamen met de zes aanvullende principes (wijsheid, zelfkennis, ecologische fout, collectieve ontwikkeling, narrativiteit en natuur) uitgebreid vanuit (wetenschappelijke) bronnen gedefinieerd en geconcretiseerd in de interne brochure ‘Basis voor onderzoekers’.¹²

De commissie vindt de onderzoeksmethoden met de standaarden waarin de verwevenheid van de drie inhoudelijke kwaliteitscriteria met de ETI-benadering zichtbaar is gemaakt, sterk uitgewerkt. Het is ook goed geoperationaliseerd in een (eigen) onderzoekskader: in iedere fase van ‘vraagarticulatie in samenwerking en samenhang’, ‘onderzoek naar onderzoeksanpak’ tot en met ‘borging door samenwerking, review en transparantie’ komen onderdelen van de kwaliteitscriteria, de ecologische aspecten en de principes van de gedragscode integriteit terug (negen cellen met standaarden). Het geheel lijkt goed bruikbaar voor regelmatige kwaliteitsborging van ‘onderzoeksprojecten’ door lectoren en (docent)onderzoekers als onderdeel van gezamenlijke kalibratie en opbouw van de kwaliteitscultuur. Onderzoeksmethoden en het inhoudelijk onderzoekskader sluiten goed aan op het onderzoeksprofiel en de gestelde eisen en criteria vanuit het hoger beroepsonderwijs. Wel kunnen de methodische transparantie en de keuzes in relatie tot de meerwaarde voor de wetenschap, afhankelijk van de visie en ambities hieromtrent, een sterkere plaats toebedeeld krijgen. Ook adviseert de commissie de Commissie Wetenschappelijke Integriteit conform de voornemens op te richten.

Steekproef

In 2017 hebben critical friends in het kader van de interne audit feedback gegeven op drie casuïstieken van de drie vaste lectoraten. De feedback was niet alleen gericht op de invulling van het betreffende onderzoek van deze lectoraten, maar was ook gekoppeld aan de toen 27

¹¹ Advies van de Werkgroep Praktijkgericht Onderzoek en het Lectoraat, 20-1-2017, Vereniging Hogescholen.

¹² Basis voor onderzoekers, Madelon de Beus, Niek van den Berg, Jetske de Boer, Mauro Gallo, Frank de Jong en Manon Ruijters, versie 14, Wageningen, 2021, intern gebruik Kenniskring.

cellen van het onderzoekskader. Op basis hiervan hebben de lectoren zowel hun eigen projecten als het systeem (het kader) aangepast (naar de huidige negen cellen). De commissie vindt dit een mooi voorbeeld van benutting van peer feedback vanuit critical friends zowel op projectniveau als op systeemniveau.

Voorafgaand aan de visitatie zijn door de onderzoekseenheid projecten ‘in de etalage’ gezet (zie bijlage 1). Daaruit zijn in gezamenlijk overleg tussen commissie en eenheid keuzes uit naar voren gekomen voor nadere verdieping (vergelijk paragraaf 2.2). De commissieleden hebben op basis van een taakverdeling kennisgenomen van een representatieve selectie van producten verdeeld over de lectoraten en de onderzoekslijnen. Vooraf zijn posters, filmpjes, publicaties, lectorale redes, invullingen van symposia, verslagen en bijdragen aan het onderwijs (bv. de minor Interculturele communicatie) door hen bekeken. Tijdens de visitatie hebben deelpanels met de afzonderlijke lectoren en betrokken (docent)onderzoekers, promovendi of studentdeelnemers doorgepraat over hun onderzoek.

Enkele opvallende punten van de projecten (uit het materiaal en de gesprekken):

- met name de drie grotere vaste lectoraten zijn sterk geworteld in de landelijke beroepspraktijk van lerarenopleidingen (veelal mbo-onderwijs) en zijn onderdeel van grote samenwerkingsverbanden of consortia met andere hogescholen (ook internationaal),
- de projecten maken veelal gebruik van participatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden en reflectieve benaderingen, maar zij gebruiken ook kwantitatieve methoden,
- producten (methoden, tools en meetinstrumenten) worden samen met docenten uit de praktijk ontwikkeld, waarbij sprake is ‘meerlagigheid/congruentie’ (samen onderzoekend werken in ontwerpteams)
- de ETI-principes worden door betrokken onderzoekers in vele bewoordingen toegelicht (samen onderzoekend werken, democratisch participeren, co-creatie, flexibiliteit, context, diversiteit, boundary crossing),
- voorbeelden worden genoemd van hoe de samenwerking in de verschillende fasen van het onderzoek gezamenlijk is vormgegeven (vraagarticulatie, onderzoekaankpak, evaluaties),
- er is een duidelijke spin-off van producten (zoals bijvoorbeeld Manifest, Visuele onderwijsmethode en pedagogiek, promotie-onderzoeken, boeken en artikelen),
- de kleine en recente ‘projectlectoraten’ zoeken naar de verbinding van sociaal-wetenschappelijk met biologisch en natuurwetenschappelijk onderzoek en zien ‘interdisciplinariteit en boundary crossing’ als mogelijk verbindende kern met de rest van het AHW onderzoek,
- de minor Interculturele communicatie, die voortgekomen is uit het gedachtegoed van het beëindigde lectoraat (overleden lector) is nog steeds goed in het onderwijs aanwezig, daar is men trots op; de wens wordt uitgesproken om dit onderwerp expliciet binnen één of meerdere lectoraten een plek te geven.

De commissie vindt dat de bekeken projecten uit de ‘kwalitatieve steekproef’ de principes van het onderzoekskader goed weerspiegelen: de fasen, de inhoudelijke kwaliteitscriteria en de ETI-benadering komen erin naar voren. De taal van de lectoren en (docent)onderzoekers draagt veelal dezelfde onderzoekswaarden uit en er is sprake van veel draagvlak binnen de lectoraten. Zoals de *Zelfevaluatie* aangeeft: ‘*We ‘leven’ wat er in de standaard staat*’. De commissie plaatst de kanttekening dat de projecten inhoudelijk en methodisch nog sterk op het eigen onderzoek zijn gericht wat past bij de divergerende fase van de onderzoekseenheid (vergelijk standaard 2), maar ziet wel mooie initiatieven gericht op dwarsverbanden. De commissie adviseert ‘boundary crossing, co-creatie en interdisciplinariteit’ in de inhoud en de onderzoeksmethodiek tussen de lectoraten en de projecten nog sterker te gaan benutten. Hierin ligt de onderscheidende kracht van AHW. Ook adviseert de commissie de opbrengsten

van het lectoraat Ecologie van culturele diversiteit structureel te blijven borgen en dit onderwerp onder te brengen bij één van de bestaande lectoraten.

Kwaliteitsborging in het onderzoeksproces

In de *Zelfevaluatie* worden de (nagestreefde) borgingsmechanismes van onderzoekstrajecten in 15 punten geschetst. Zo wordt binnen de onderzoekseenheid AHW onder meer gewerkt met lectorale redes gecombineerd met symposia, brieven van lectoren aan de onderzoeksgroepen en het werkveld gericht op inhoudelijke kwaliteit en vooruitgang, lectoratenplatforms waar de lectoren lid van zijn, feedback binnen de netwerken en samenwerkingsverbanden, publicaties gepubliceerd via Greeni, reviews van academische publicaties via het academische peerreview systeem, vakpublicaties via interne vier-ogen toetsing en externe kwaliteitstoetsing bij externe financiering.

De commissie herkent en waardeert deze kwaliteitsborgingsmechanismes tijdens het onderzoeksproces (zie verder standaard 5). De commissie adviseert dat er in de kwaliteitsborging structureel (expliciet) aandacht komt voor kennisontwikkeling in relatie tot empirische methoden (kenmerken instrumentarium, dataverzamelingsprocedures, kaders en technieken voor data-analyse).

Afweging en oordeel

De commissie beoordeelt de geëxpliciteerde standaarden van de onderzoekseenheid AHW als ‘goed’. Het onderzoek wordt uitgevoerd conform de methodologische regels, de onderzoeks- en beroepsethiek en de waarden die binnen het vakgebied en het onderzoeksdomein gelden. De commissie vindt de onderzoeksmethoden met de standaarden waarin de verwevenheid van de drie inhoudelijke kwaliteitscriteria met de ETI-benadering zichtbaar is gemaakt, in de kern sterk uitgewerkt en goed geoperationaliseerd in een (eigen) onderzoekskader. De kritiek vanuit de interne audit in 2017 door de critical friends is erin verwerkt. Wel kunnen de methodische transparantie en de keuzes in relatie tot de meerwaarde voor de wetenschap, afhankelijk van de visie en ambities hieromtrent, een sterkere plaats toebedeeld krijgen in het onderzoekskader. Ook adviseert de commissie de Commissie Wetenschappelijke Integriteit conform de voornemens op te richten.

De commissie beoordeelt de bekeken en door de lectoren en (docent)onderzoekers uitgedragen onderzoeksprojecten als ‘goed’. De geëxpliciteerde standaarden worden toegepast en nageleefd. Lectoraten zijn nog sterk op de eigen producten gericht, maar er zijn wel mooie initiatieven gericht op dwarsverbanden. De commissie adviseert ‘de boundary crossing, co-creatie en interdisciplinariteit’ in de inhoud en onderzoeksmethodiek tussen de lectoraten en de projecten nog sterker te gaan benutten. Hierin ligt de onderscheidende kracht van AHW. Ook adviseert de commissie de opbrengsten van het lectoraat Ecologie van de culturele diversiteit structureel te blijven borgen en dit onderwerp onder te brengen bij één van de bestaande lectoraten.

De commissie beoordeelt de (nagestreefde) kwaliteitsborging in het onderzoeksproces als ‘goed’. De commissie adviseert dat er in de kwaliteitsborging structureel (expliciet) aandacht komt voor kennisontwikkeling in relatie tot empirische methoden.

Alles overziend is het beeld ‘goed’ met een aantal overzichtelijke aanbevelingen.

Oordeel ten aanzien van standaard 3: ‘goed’

4.4 Standaard 4

De onderzoekseenheid realiseert voldoende relevantie op het gebied van 1) Beroepspraktijk en samenleving, 2) Onderwijs en professionalisering, 3) Kennisontwikkeling binnen het beroepsdomein.

Bevindingen en overwegingen

Uitgangspunten onderzoekseenheid voor vaststellen output en impact

Zoals bij standaard 1 aangegeven hanteert de onderzoekseenheid AHW-ambities, doelen en indicatoren voor de drie domeinen: Beroepspraktijk en samenleving, Onderwijs en professionalisering en Kennisontwikkeling. Ook is eerder genoemd dat er ‘in lijn met ETI’ door de eenheid bewust geen expliciete indicatoren en streefcijfers zijn geformuleerd.

Bij het vaststellen van de output maakt de eenheid gebruik van het Standard Evaluation Protocol (2015) waarin de vier typen onderzoeksoutput (scientific related, professional related, refereed articles in submission en conference papers in submission) worden bijgehouden en jaarlijks worden opgenomen in de jaarverslagen van de Aeres groep, evenals een jaarlijkse publicatielijst. Er wordt in de *Zelfevaluatie* genoemd dat de eenheid nog geen specifiek meetinstrument hanteert voor het bepalen van output en impact omdat er nog geen methodiek is gekozen. Ook wordt er wel geregistreerd, maar nog niet uitputtend. Waar de eenheid wel principieel voor wil kiezen is uitgaan van het concept ‘doorwerking’ om impact in kaart te brengen. Dit begrip is genoemd in het rapport ‘Meerwaarde met HBO’, Vereniging Hogescholen (2018). Bij doorwerking denkt de onderzoekseenheid onder andere aan: het actief kennis delen, het werken met narratieven met veel aandacht voor inhoud en het proces, de benutting in de praktijk van de resultaten en producten (zoals bijvoorbeeld blijkt uit perspublicaties, getuigenissen, gereviewde conferentie bijdragen) en blijken van ‘gezien zijn en worden’ door anderen (zoals deelname aan het maatschappelijk debat). De commissie stelt vast dat er enerzijds veel aandacht is voor traditionele indicatoren (zoals aantallen publicaties, presentaties, citaten) en anderzijds voor de proceskant. De doorwerking, ‘kwalitatieve benutting’, is door de eenheid op een pragmatische manier geordend, maar veelal (nog) niet naar domein. De eenheid wil in ieder geval verder aan de slag met narratieven; de commissie ondersteunt dit voornemen.

De commissie zal bij deze standaard dan ook ‘holistischer’ moeten beoordelen; de bronnen zijn grotendeels gepresenteerd op het niveau van de onderzoekseenheid en minder op dat van de lectoraten. De bronnen die de commissie heeft gebruikt voor het vaststellen van impact zijn: SEP-registraties, lijsten met overzichten van producten, resultaten en producten, beelden die het panel heeft gekregen naar aanleiding van de gesprekken en op basis van de narratieven vanuit de lectoraten (vergelijk standaard 3).

Beroepspraktijk en maatschappij en Kennisontwikkeling binnen het beroepsdomein

De doelen en indicatoren van de onderzoekseenheid op deze domeinen richten zich op ‘zoveel mogelijk’ beroepsrelevante resultaten en producten en wetenschappelijke peer reviewed artikelen, gemeten via de relevante SEP-categorieën (periode 2011 - 2020):

- Beroep en maatschappij, output gericht op: één vakpublicatie in een niet peer reviewed tijdschrift (categorie 2, van belang voor het domein/veld); 21 interne en 31 externe rapporten, met de laatste vier jaar sprake van een sterke groei (publicaties gericht op professionals, categorie 7); 35 producten, 205 presentaties en 23 interviews, met een

schommelende, stabiele output (manifesten, essays, abstracts, editorschap, lezingen, webinars; presentaties, symposiumbijdragen, gepubliceerde interviews, categorie 9).

- Kennisontwikkeling, output gericht op: 25 gereviewde artikelen, 14 peer reviewed boeken, 30 hoofdstukken uit boeken, twee Phd-thesen, 134 papers voor conferenties (categorieën 1, 3, 4, 5 en 6).

Op basis van de bekeken lijsten met resultaten en producten komt deze output herkenbaar terug in de Publicatielijst (2020) en het Overzicht Masterclasses (2013 - 2020); ook blijkt dat er over de periode 2014 - 2020 in totaal 43 onderzoeksprojecten zijn (geweest), gefinancierd uit de tweede geldstroom. De commissie vindt de publicatielijst passend en afwisselend. Wel vraagt de commissie zich af hoe de opbrengst zich verhoudt tot de eigen ambities van de onderzoekseenheid (vergelijk standaard 3). De commissie merkt op dat onderzoek sterk in dienst staat van de praktijk en dat empirische artikelen in wetenschappelijke tijdschriften nog relatief beperkt zijn.

Externe stakeholders (met name partners van de betrokken onderzoeksprojecten) hebben over beide domeinen aan de commissie aangegeven dat zij zeer tevreden zijn over de grote praktische bruikbaarheid en relevantie van de resultaten en producten. Volgens hen is de impact over de hele linie groot: op ruime schaal gaat het om 'kennisdelen in online leren, zelf regulerend leren, persoonlijke en collectieve identiteiten, practice based learning en verschillende leer- en onderzoeksmethodes', resultaten en producten die gezamenlijk zijn ontwikkeld, maar waarvan de inhoudelijke thema's per lectoraat verschillen. Hierbij wordt volgens hen door lectoren en onderzoekers stevast relevante praktijkkennis en wetenschappelijke kennis in- en verder gebracht. Voorbeelden van 'doorwerking' zijn onder andere: een handreiking vraagarticulatie, waar samen met praktijkprofessionals in het *NRO-project Toekomstperspectief Leerling Centraal* een webinar over is opgesteld, en het onlangs gepubliceerde *Manifest Beroepsidentiteit* (2021) dat door de SER is opgenomen op de website.

Samenvattend heeft de commissie het beeld dat er sprake is van een omvangrijke, kwalitatieve en relevante output van producten en resultaten die sterk wordt gewaardeerd door de externe stakeholders. Het praktijkgerichte onderzoek is in ruime mate verweven met de relevante beroepspraktijk en sluit in de volle breedte aan bij het onderzoeksprofiel. Er is ook sprake van grote impact: het onderzoek draagt bij aan praktijkkennis, aan conceptuele kennis, en het sluit aan bij de problemen van deze tijd. Kennis en inzichten worden via meerdere kanalen op effectieve wijze aan de diverse doelgroepen van de beroepspraktijk en de maatschappij overgebracht.

Onderwijs en professionalisering

De doelen en indicatoren van de onderzoekseenheid op dit domein richten zich op 'zoveel mogelijk' resultaten en producten aangaande 1) onderwijsmodules, minoren en onderzoeksleerlijnen, 2) gastlessen, workshops, webinars en demo's, 3) lectoren betrokken bij en gekoppeld aan de masteropleiding, 4) programma professionalisering onderzoek voor (docent)onderzoekers en 5) begeleiding van promovendi door lectoren.

Het overzicht 'Bijdragen onderwijs' gaat in op de verbinding tussen onderwijs, professionalisering en praktijkgericht onderzoek en geeft een aantal concrete resultaten. Een greep hieruit: er is veel kenniskringonderzoek dat aansluit bij de opleidingen. Ook is er in ruime mate sprake van 'directe' bijdragen vanuit de lectoraten in het onderwijs: een volledige Masteropleiding Leren en Innoveren (sinds 2010), jaarlijkse masterclasses en symposia voor eigen docenten en externen (sinds 2014), een leerlint onderzoekend vermogen in B-opleiding (sinds 2017), een minor interculturele competenties die jaarlijks wordt uitgevoerd (sinds

2018), Bloei, een methodiek om vanuit verschillende perspectieven naar een vraagstuk te kijken en de Module art-based onderzoekend werken (2020).

Interne stakeholders (met name promovendi, docenten, docentonderzoekers, alumni, studenten) hebben aan de commissie aangegeven de bijdrage vanuit de lectoraten en kenniskringen zeer te waarderen. Dit betreft zowel de samenwerking als de opbrengsten. Betrokkenen zijn zeer te spreken over de aansluiting op de wetenschap van het leren en innoveren en de visie op responsief leren en ecologisch (systemisch) denken. Ook over ‘directe’ verbindingen zijn zij positief: zo leiden de onderwijsonderdelen die zijn verzorgd vanuit de lectoraten tot betere onderzoekende professionals, hetgeen blijvend bijdraagt aan scholing en professionalisering. Zij voelen zich sterk gezien en gecoacht; dit geldt ook voor de sterke vakkundige begeleiding van promovendi door de lectoren.

Een voorbeeld van ‘doorwerking’ is bijvoorbeeld het intern professionaliseringstraject ‘Onderzoek in je eigen praktijk’ (een module als onderdeel van het interne professionaliseringsprogramma BKOV, vergelijk professionalisering, standaard 2). Dit bestaat inmiddels uit een in- en extern aanbod (*‘Onderzoek van betekenis’ geheten*), met deelnemers uit heel groen vmbo, mbo en hbo, begeleid door docentonderzoekers en een lector van AHW. Voorwaarden voor kennisdeling (vergelijk ook standaard 2) zijn volgens de onderzoekseenheid ruimschoots aanwezig. Middels de repository van Greeni worden publicaties van AHW, waaronder ook de theses van alumni van de opleiding Master leren en innoveren, gedeeld en beschikbaar gesteld, onder andere via de hbo-kennisbank. Tevens kan er gebruik gemaakt worden van de bibliotheek van de WUR.

Overall

AHW heeft op alle domeinen belangrijke en stabiele impact die goed verdeeld lijkt over de lectoraten. De commissie vindt het opvallend dat er voornamelijk ‘kwalitatieve’ impact wordt nagestreefd, maar dat de bereikte impact vooral ‘kwantitatief’ wordt gemeten (‘zo veel mogelijk’). Het panel vraagt zich af waar de onderzoekseenheid kwalitatief voor staat, en bij wie men precies impact wil realiseren in welke verhouding. Opvallend is dat in beperkte mate voorbeelden van doorwerking via ‘impact stories’ beschreven worden. De commissie raadt aan om de eigen kwalitatieve visie op impact, bijvoorbeeld via concepten als ‘doorwerking’ (en narratives) sterker uit te werken en daarop in te gaan zetten bij de uitvoering, en het vastleggen en evalueren van resultaten (output). Ook kunnen expliciete indicatoren (beter) helpen om de processen en opbrengsten te monitoren, bijvoorbeeld gericht op welke (typen) bijdragen aan wetenschappelijke kennis.

Afweging en oordeel

AHW heeft op alle domeinen belangrijke en stabiele impact die goed verdeeld lijkt over de lectoraten. De commissie waardeert de output binnen de domeinen Beroepspraktijk en maatschappij en Kennisontwikkeling als ‘goed’. Er is sprake van een omvangrijk aantal relevante producten en resultaten die sterk worden gewaardeerd door de externe stakeholders (met name partners van de betrokken onderzoeksprojecten). Het praktijkgerichte onderzoek is in ruime mate verweven met de relevante beroepspraktijk en sluit in de volle breedte aan bij het onderzoeksprofiel. Er is ook sprake van een enorme impact: het onderzoek draagt bij aan de opbouw van praktijkkennis, van conceptuele kennis en sluit tevens aan bij actuele problemen van deze tijd. Velen zien de meerwaarde daarvan.

De commissie waardeert eveneens de output binnen het domein Onderwijs en Professionalisering als ‘goed’. Er is veel kenniskringtonderzoek dat aansluit bij de opleidingen. Ook is er in ruime mate sprake van ‘directe’ bijdragen vanuit de lectoraten in het

onderwijs. Interne stakeholders (met name promovendi, docenten, docentonderzoekers, alumni, studenten) hebben aan de commissie aangegeven de bijdrage vanuit de lectoraten en kenniskringen zeer te waarderen. Dit betreft zowel de samenwerking als de opbrengsten.

De visie van de eenheid gericht op het aantonen van impact waardeert de commissie met ‘voldoende’. De eenheid lijkt te blijven ‘hangen’ in een zoekproces naar definiëring. Zo wordt vooral ‘kwalitatieve’ impact nagestreefd, maar ‘kwantitatief’ gemeten (onder het motto: ‘zo veel mogelijk’). Het panel vraagt zich af waar de onderzoekseenheid kwalitatief voor staat, bij wie men precies impact wil realiseren en in welke verhouding. De commissie raadt aan om de eigen kwalitatieve visie op impact, bijvoorbeeld via concepten als ‘doorwerking’ (en narratives) sterker uit te werken en daarop in te gaan zetten. Ook kunnen expliciete indicatoren (beter) helpen om de processen en opbrengsten te monitoren. Dit betreft alle domeinen, maar in het bijzonder welke (typen) bijdragen aan wetenschappelijke kennis.

Alles overziend is het beeld inhoudelijk ‘goed’ met één stevige aanbeveling.

Oordeel ten aanzien van standaard 4: ‘goed’

4.5 Standaard 5

De onderzoekseenheid voert regelmatig en systematisch evaluatie uit van de onderzoeksprocessen en resultaten. Aan de uitkomsten daarvan verbindt de onderzoekseenheid waar nodig verbeteringen.

Bevindingen en overwegingen

Systeem van kwaliteitszorg

Het kwaliteitsmanagementsysteem van AH is uitgewerkt in het Kwaliteitshandboek 2020 - 2024 met een speciaal hoofdstuk daarin dat is gewijd aan kwaliteitsborging van onderzoek en projecten. De stappen voor de borging van projecten zijn uitgewerkt naar fasen, kwaliteitscriteria en actoren. Voor projectevaluaties is een speciaal formulier opgenomen voor ‘zelfevaluatie van een onderzoeksproject’. Het kwaliteitsmanagementsysteem van AH is goed doordacht opgezet; AHW kan hier volgens de commissie de vruchten van plukken.

AHW gaat uit van het principe dat kwaliteitszorg dicht bij het primaire proces moet worden uitgevoerd: de uitvoering en het bewaken van de kwaliteitszorgcyclus is de verantwoordelijkheid van de onderzoekseenheid, ondersteund door de coördinator kwaliteitszorg. Relevante managementinformatie en meet- en evaluatie-instrumenten worden ingezet gericht op het systematisch doorlopen van de PDCA-cyclus. Dit leidt tot regelmatige ontwikkel- en verbeteracties voor het onderzoeksprofiel, de organisatie en de uitvoering. In een schema is aangegeven welke onderwerpen, hoe vaak, door wie en met welke producten bij de onderzoekseenheid worden ingezet. De externe VKO-audit (één keer per zes jaar) wordt afgewisseld met de interne tussenaudit (één keer per zes jaar), zodat er om de drie jaar sprake is van een formelere toetsing over de volle breedte. In het schema zijn ook evaluaties gericht op onderzoekers, projecten en onderzoekslijnen en productiviteit opgenomen. In het lectorenberaad worden ontwikkelplannen opgesteld en gemonitord. De afspraken worden vastgelegd in de verslagen van dit beraad.

Er zijn regelmatige individuele gesprekken tussen lectoren en (docent)onderzoekers uit de kenniskring, tussen (docent)onderzoekers en hun leidinggevende, tussen lectoren en de

faculteitsdirecteur. Vaak hebben deze gesprekken een informeel karakter. Indien het gaat om formele functie- en/of loopbaangesprekken, wordt dit vastgelegd in verslagen in het personeelsmanagementsysteem.

De commissie herkent en waardeert het 'ecologisch organiseren' in de procesmatig ingestoken kwaliteitszorgsystematiek van de onderzoekseenheid, wat goed aansluit bij de kwaliteitscultuur van AHW. Wel raadt de commissie aan om meer systematisch evaluaties onder de externe en interne stakeholders te houden en uitkomsten daarvan een formelere plek binnen de kwaliteitszorgcyclus van het onderzoek en onderwijs te geven.

Cyclische kwaliteitsverbetering in de praktijk

Op basis van bekeken documenten (auditverslagen, ontwikkeldocumenten, evaluatieve verslagen van de onderzoekseenheid en de lectoraten) heeft de commissie vastgesteld dat de zes-jaarlijkse verbetercycli goed verlopen. De ontwikkelpunten uit de externe audit en tussenaudit zoals beschreven in paragraaf 3.3 zijn door de commissie goed bekeken en de commissie heeft vastgesteld dat deze punten over het algemeen goed zijn geadresseerd en opgepakt in verbeterbeleid vanaf 2013. Bij de standaarden 1 tot en met 4 is steeds specifiek aangegeven hoe deze punten hebben geleid tot daadwerkelijk doorgevoerde verbeteringen. De commissie vindt dit positief.

Ook de kwaliteitscyclus op het niveau van de individuele collega, gericht op verbetering van het persoonlijk functioneren verloopt, voor zover de commissie heeft kunnen vaststellen, naar tevredenheid. Wel heeft de commissie de indruk gekregen dat er iets meer aandacht uit kan gaan naar het (proactief) tussentijds bespreken en bijsturen van medewerkers en collega's. Op het tussenniveau, dat wil zeggen op het niveau van de lectoraten, maar vooral op het niveau van de onderzoekseenheid, stelt de commissie echter vast dat de kwaliteitszorg soms ad hoc en informeel verloopt. De commissie mist een eenduidige projectdocumentatie, bijvoorbeeld gericht op doelen, omvang, methoden, milestones, voortgang, kwaliteitsborging en projectoverstijgende opbrengsten. In de *Zelfevaluatie* wordt in dit licht opgemerkt dat er winst te behalen valt met goede rapportages op projectniveau, met name op niveau van de onderzoekseenheid. Bij een divergerende organisatie gericht op uitbreiding van de lectoraten en kenniskringen, gecombineerd met een beperkte capaciteit van medewerkers is het, volgens de commissie, verklaarbaar dat het zo gelopen is. De onderzoekseenheid spreekt de ambitie uit om op basis van een te maken 'meta-evaluatie' vanaf 2022 elk afgesloten onderzoeksproject volgens een vast format te gaan evalueren. Op basis hiervan kunnen de (overstijgende) verbeterpunten van de projecten en over de projecten heen, beter worden vastgesteld. Tegelijkertijd zal worden geïnvesteerd in de (financiële) projectadministratie, zowel voor de afdeling Finance als het management (en Kwaliteitszorg). De commissie raadt aan om deze werkwijze daadwerkelijk in te gaan zetten en lectoren en docentonderzoekers hier goed in mee te nemen.

Afweging en oordeel

Het kwaliteitsmanagementsysteem van AH is goed en doordacht opgezet; AHW kan hier volgens de commissie de vruchten van plukken. De commissie herkent en waardeert het 'ecologisch organiseren' in de procesmatig ingestoken kwaliteitszorgsystematiek. Wel raadt de commissie aan om meer systematisch evaluaties onder de externe en interne stakeholders te houden en uitkomsten daarvan een formelere plek binnen de kwaliteitszorgcyclus van het onderzoek en onderwijs te geven.

Op basis van bekeken documenten (auditverslagen, ontwikkeldocumenten, evaluatieve verslagen van de onderzoekseenheid en de lectoraten) heeft de commissie vastgesteld dat de

zes-jaarlijkse verbetercycli goed verlopen. Ook de kwaliteitscyclus op het individuele niveau, gericht op verbetering van het persoonlijk functioneren verloopt, voor zover de commissie heeft kunnen vaststellen, naar tevredenheid. Op het tussenniveau, dat wil zeggen op het niveau van de lectoraten, maar vooral op het niveau van de onderzoekseenheid, stelt de commissie echter vast dat de kwaliteitszorg soms ad hoc en informeel verloopt. In de *Zelfevaluatie* is opgemerkt dat er winst te behalen valt aan goede rapportages op projectniveau, met name op niveau van de onderzoekseenheid. Hiertoe wil AHW de projectdocumentatie en administratie gaan uitvoeren volgens een vast format gericht op betere evaluatie en sturing. De commissie raadt aan om deze werkwijze daadwerkelijk in gang te zetten en lectoren en docentonderzoekers hier goed in mee te nemen.

Oordeel ten aanzien van standaard 5: ‘voldaan’

5. Eindoordeel en aanbevelingen

Eindoordeel

Standaard	Oordeel
Standaard 1 Onderzoeksprofiel en onderzoeksprogramma	voldoende
Standaard 2 Randvoorwaarden	voldoende
Standaard 3 (Methodische) kwaliteit van onderzoek	goed
Standaard 4 Resultaten en impact	goed
Standaard 5 Kwaliteitsborging	voldaan
Totaaloordeel	goed

Standaard 1 en 2 worden gewaardeerd met het oordeel ‘voldoende’, standaarden 3 en 4 met het oordeel ‘goed’ en standaard 5 met het oordeel ‘voldaan’¹³.

De commissie heeft vastgesteld dat de onderzoekseenheid AHW vanuit een unieke missie en maatschappelijk relevant onderzoeksprofiel een grote diversiteit aan lectoraten aanbiedt, die zich sterk methodisch en met herkenbare resultaten ontwikkeld hebben en die goed worden gewaardeerd door de betrokken stakeholders. Wel is er, met name vanwege fragmentatie en een weinig vaste kern (buiten de lectoren om), sprake van organisatorische en financiële kwetsbaarheid. Meer inhoudelijke sturing, synergie en focus lijkt dan ook gewenst als een soort ‘pas op de plaats’ met name ter voorbereiding op de volgende, convergerende fase. De gewenste organisatievorm dient hierbij aan te sluiten en hierop te anticiperen. Het geheel moet meer uitstralen dan de som der delen.

Op basis van bovenstaande overwegingen beoordeelt de visitatiecommissie de kwaliteit van het onderzoek en de organisatie van de onderzoekseenheid in zijn totaliteit als ‘goed’.

Aanbevelingen

Standaard 1

De commissie raadt aan om in de onderzoekslijnen van het onderzoeksprofiel vanuit de thema’s meer synergie te brengen gericht op betere onderlinge verbinding.

De commissie adviseert om in strategische meerjarenplannen en jaarplannen een langetermijnperspectief op te nemen en dit in relatie tot het gewenste onderzoeksprofiel helder te vertalen naar ambities en portfolio’s op het niveau van de onderzoekseenheid en de lectoraten en de daarvan af te leiden specifiekere doelen en indicatoren. Dit zal volgens de commissie naar de toekomst gaan helpen bij te maken keuzes in het onderzoeksbeleid, monitoren van de vorderingen en evalueren van de bereikte impact.

De commissie is het eens met zowel de positieve waarde van de dubbele oriëntatie in het profiel (‘ecologie/natuur’ en ‘duurzaam leren en ontwikkelen’) als het aanbrengen van mogelijke aanscherpingen. De commissie stelt voor om een stap verder te gaan naar één overstijgende (kruisbestuivende) oriëntatie op basis van kernconcepten die een integratie zijn

¹³ De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels vastgelegd in het Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek 2016 - 2022 van de Vereniging Hogescholen (januari 2016). Voorwaarde om te komen tot een positief eindoordeel is een voldoende score op Standaard 3.

van de algemene en meer groene benadering (op basis van woorden als transitie, ecologisch en divers leren et cetera). Het geheel moet meer uitstralen dan de som der delen.

De commissie adviseert - mede op basis van gedane suggesties van stakeholders - om de kern van de missie en het onderzoeksprofiel te (her)laden (de focus mogelijk smaller te maken) en 'het motto of de boodschap' hier beter op aan te laten sluiten. Gebruik dit zowel bij het interne onderzoek als bij de externe profilering en benut hierbij meerdere partijen systematisch (bijvoorbeeld vertegenwoordigers uit de praktijk, samenwerkingspartners en de afdeling Communicatie van AHW).

Standaard 2

De commissie raadt aan om de (noodzakelijke) personele en financiële overzichten transparanter te maken. Dit kan helpen om bij de toekomstige koers de effecten beter meetbaar te maken. Het beleid rond dataopslag en datamanagement is in ontwikkeling, de commissie raadt aan met het realiseren hiervan vaart te maken.

De commissie beveelt aan om vanuit de kern van het onderzoeksprofiel en aangescherpte ambities (zie aanbeveling bij standaard 1):

- de inhoudelijke 'steunpilaren' van dit profiel beter te definiëren en hierop de samenwerking tussen de projecten te bundelen en de samenwerking tussen lectoraten te versterken met zoveel mogelijk behoud van de afzonderlijke profielen,
- de (meta)sturing en (meta)evaluatie op de projecten vanuit concrete doelen en een (gemeenschappelijke) onderzoeksagenda lijkt soms nog ad hoc te gebeuren. De commissie adviseert dit proces structureler te gaan inzetten,
- de (ingezette) facilitering van project- en acquisitie-ondersteuning bij het praktijkgerichte onderzoek te versterken. Ook wordt de afdeling Communicatie specifiek ingezet voor de onderzoekseenheid. De commissie vindt dit positief en stimuleert AH en AHW om deze inbedding en ondersteuning door te zetten.

Zoals de eenheid in *de Zelfevaluatie* opmerkt (pagina 37): "De volgende fase die we voor ons zien is gericht op bestendigen, niet zozeer groei in de zin van meer, wel van meer verbonden en convergentie". De commissie vindt dat de keuze voor een projectstructuur flexibel moet zijn, maar eventuele keuzes gericht op de uitbreiding van het portfolio moeten hoe dan ook worden gezien in het licht van meer convergentie en bundeling vanuit een sterkere inhoudelijke sturing. De vraag die de eenheid zich moet stellen is of de huidige organisatievorm en onderscheid in typen lectoraten de meest passende is.

AHW is in november 2020 gestart om, samen met de overige faculteiten van AH, de professionalisering van docenten en (docent)onderzoekers uit te breiden en aan te vullen. De commissie ondersteunt dit en moedigt aan om deze professionalisering, met oog voor dwarsverbanden, door te zetten.

De commissie waardeert de goede doorontwikkeling naar brede en relevante externe partnerschappen, samenwerkingsverbanden en relaties. Wel plaatst de commissie een kanttekening: met de beperkte personele omvang lukt het niet om alles in de lucht te houden, dus denk goed na over de vaste en meer ad hoc samenwerkingspartners. Ook zijn een aantal verbanden sterk aan de persoon van de lector gekoppeld, wat de noodzaak tot structurele en langdurige verbanden oproept, omdat anders bij eventueel vertrek van deze lector ook verbanden zouden kunnen verdwijnen.

Standaard 3

De commissie adviseert in het onderzoekskader, afhankelijk van de visie en ambities hieromtrent, een sterkere plaats toe te kennen aan de methodische transparantie en de keuzes in relatie tot de meerwaarde voor de wetenschap. Ook adviseert de commissie de Commissie Wetenschappelijke Integriteit conform de voornemens op te richten.

De commissie adviseert ‘boundary crossing, co-creatie en interdisciplinariteit’ in de inhoud en de onderzoeksmethodiek tussen de lectoraten en de projecten nog sterker te gaan benutten. Hierin ligt de onderscheidende kracht van AHW. Ook adviseert de commissie de opbrengsten van het lectoraat Ecologie van de culturele diversiteit structureel te blijven borgen en dit onderwerp onder te brengen bij één van de bestaande lectoraten.

De commissie adviseert dat er in de kwaliteitsborging structureel (expliciete) aandacht komt voor kennisontwikkeling in relatie tot empirische methoden (kenmerken instrumentarium, dataverzamelingsprocedures, kaders en technieken voor data-analyse).

Standaard 4

De commissie raadt aan om de eigen kwalitatieve visie op impact, bijvoorbeeld via concepten als ‘doorwerking’ (en narratives) sterker uit te werken en daarop in te gaan zetten bij de uitvoering, en het vastleggen en evalueren van resultaten (output). Ook kunnen expliciete indicatoren (beter) helpen om de processen en opbrengsten te monitoren, bijvoorbeeld gericht op welke (typen) bijdragen aan wetenschappelijke kennis.

Standaard 5

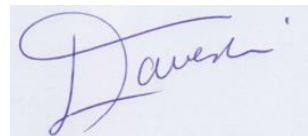
De commissie raadt aan om meer systematisch evaluaties onder de externe en interne stakeholders te houden en uitkomsten daarvan een formelere plek binnen de kwaliteitszorgcyclus van het onderzoek en onderwijs te geven.

De onderzoekseenheid spreekt de ambitie uit om op basis van een te maken ‘meta-evaluatie’ vanaf 2022 elk afgesloten onderzoeksproject volgens een vast format te gaan evalueren. Op basis hiervan kunnen de (overstijgende) verbeterpunten van de projecten en over de projecten heen, beter worden vastgesteld. Tegelijkertijd zal worden geïnvesteerd in de (financiële) projectadministratie, zowel voor de afdeling Finance als het management (en Kwaliteitszorg). De commissie raadt aan om deze werkwijze daadwerkelijk in te gaan zetten en lectoren en docentonderzoekers hier goed in mee te nemen.

Datum: 9 juli 2021.

prof. dr. P.J. (Perry) den Brok

drs. L. Ravestein MBA

Bijlage 1: Lectoraten, onderzoekslijnen en projecten ‘in de etalage’

De lectoraten	Onderzoekslijnen	Projecten in de etalage: poster en wvt toelichting
Responsief onderwijs en kenniscreatie (sinds 2006): vier projecten opgenomen		
prof. dr. Frank de Jong	1) responsieve leeromgeving	Professionele Leergemeenschappen
	2) transitiedenken in de agri- en food productie en -business	Impact Lectoraat en het onderzoek naar reguleren bij Terra.
	3) analyseren van co-creatie in het leren	Video supported Collaborative Learning (ViSuAL Erasmus+ Knowledge Alliance); Master Leren en Innoveren
Professionele identiteit en organisatieontwikkeling (sinds 2010): drie projecten opgenomen		
prof. dr. Manon Ruijters	1) workbased research	
	2) professionele Identiteit en identiteitswerk in organisaties	
	3) gemeenschappelijke beelden van goed werk in het MBO	Samen op zoek naar Goed Werk (NRO-project)
	4) professionele identiteit in de initiële (leraren)opleiding	Professionele identiteit in initieel beroepsonderwijs
	5) de goed-werk-expeditie	Research practice partnerschap Goed werk
	6) certificering en registratie	
Ecologie van culturele diversiteit (2010-2014): geen posters, wel informatie opgenomen.		
dr. Rudy Richardson†	1) onderzoek naar diversiteitsklimaat	Geen poster, wel publicatie opgenomen
	2) onderzoek naar waardeoriëntaties op 'groen'	Gewoon doen
	3) cross culturele competenties	Minor Interculturele communicatie
Grenspraktijken van opleiders en onderzoekers (sinds 2015): drie projecten opgenomen		
dr. Niek van den Berg	1) opleiden en professionaliseren van educatieve professionals	Onderzoek van betekenis
	2) onderzoekend vermogen van leerlingen en studenten in het vmbo en mbo	Toekomstperspectief leerling centraal (NRO-project)
	3) masteropgeleiden en onderzoekend werken in vmbo en mbo	Tools voor teamleren (NRO-project)
	4) samenwerken in praktijk(gericht)onderzoek	
Biomimicry leren van de natuur voor duurzame oplossingen (sinds 2017): algemene poster en één project opgenomen		
dr. Mauro Gallo	1) bio-geïnspireerde robots voor duurzamere agro-foodsector	Deze onderzoekslijnen worden uitgevoerd vanuit de collega groene hogescholen, derhalve hier niet opgenomen
	2) bio-geïnspireerde filtratiesystemen om waterkwaliteit in de landbouw te verbeteren	
	3) ontwikkeling van methodologieën om kennisoverdracht in een multi-interdisciplinaire omgeving mogelijk te maken	ERA-Sustainable Development Goals & Biomimicry
Ecologisch Wijs: Insecten & Maatschappij (sinds 2020): twee startende onderzoeksprojecten opgenomen		
dr. Jetske de Boer	1) het beheersen van insectenplagen	Onderzoek Eikenprocessierups
openbare les: juni 2021	2) het stimuleren van insectenbiodiversiteit	Onderzoek Insectenherstel

Bijlage 2: Onderzoeksthema's lectoraten, SDG's en gewenste ontwikkelingen

Uit: Instellingsplan AH 2020 (pag. 21)

Nieuwe ontwikkeling in onderwijs en onderzoek: SDG's 4, 8, 11, 12, 13, 17

Ontwikkeling in het onderwijs en leven lang ontwikkelen	Betrokken lectoraten en onderzoeksthema's en validatieactiviteiten	SDG's
Inzetten van methodieken en kennis over Leren voor duurzame ontwikkeling, klimaatontwikkeling en duurzame consumptie en productiepatronen in alle opleidingen, projecten en onderzoek.	Grenspraktijken van opleiders Interculturele communicatie Kenniscreatie en responsief handelen Leren voor duurzame ontwikkeling	4, 13, 17 Duurzame ontwikkeling, gendergelijkheid en waardering voor culturele diversiteit bevorderen. Kennis verspreiden en inzetten. Wereldburger zijn en keuzes kunnen verantwoorden.
Opnemen van leven lang leren en ontwikkelen, en professionele identiteit in de curricula van de leraren-opleidingen en Leven Lang Ontwikkelen activiteiten voor docenten uitvoeren.	Professionele identiteit en organisatieontwikkeling Deskundigheidsbevordering docenten Capacity building in ontwikkelingslanden	4, 8, 11 Flexibele professionals gericht op leven lang leren voor een inclusieve, veerkrachtige en duurzame samenleving en daarmee bijdragen aan waardig werk voor iedereen.
Kennis en inzichten over maatschappelijke transitie expliciet opnemen in de opleidingen.	Kenniscreatie en responsief handelen Grenspraktijken	4, 8, 12 Leren en ontwikkelen van creativiteit, innovatief denken en ondernemendheid. Interculturele communicatie.
Actuele maatschappelijke en sectorkennis continue opnemen in de opleidingsprogramma's. Zoals - bio-inspired denken en handelen - biodiversiteit en de rol van insecten - andere productie- en consumptiepatronen - duurzaam toerisme en duurzame horeca - sociale innovatie in participatiesamenleving - natuurinclusieve landbouw - technologie en makers	Biomimicry Insecten & maatschappij Kenniscreatie en responsief handelen Capacity building in ontwikkelingslanden Leren voor duurzame ontwikkeling Gebruik van kennis uit andere lectoraten binnen Aeres Hogeschool zoals Circulair ondernemen in de agro en foodbusiness, Duurzaam bodembeheer, etc.	4, 8, 11, 12, 13 De toekomstige leraren verspreiden kennis en communiceren over duurzamere consumptie-, en productiepatronen, duurzaam beheer en efficiënt gebruik van natuurlijke hulpbronnen, 'meer produceren met minder', duurzame dienstverlening (horeca en toerisme), duurzaam samenleven. Bijdragen aan klimaatactie: door leraren op te leiden verspreiden we kennis.

Bijlage 3: Gerealiseerde personele inzet en inkomsten

Gerealiseerde personele inzet Kenniskring AHW m.b.t. het onderzoek anno 2020 1^e en 2^e geldstroom
Exclusief externe onderzoekers in de onderzoeksgroepen

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal:								(N)
Lectoren	3	3	3	3	4	4	4	5
Docenten en andere onderzoekers	10	10	12	12	12	12	12	14
Promovendi	3	3	3	3	4	4	4	4
Ondersteuning	1	1	1	1	2	2	4	4
Omvang:								FTE
Lectoren	1,9	1,9	1,9	1,9	2,4	2,4	2,8	2,8
Docenten en andere onderzoekers	2	2,2	2	2	2	2,5	2,5	2,5
Promovendi	4	6	3	3	3	3	3	3
Ondersteuning	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4

Tabel 4 : samenstelling van de onderzoekseenheid intern 2020-2021

Bron: financiële en projectadministratie Aeres Hogeschool

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1e geldstroom	Ontwerp en ontwikkeling	€ 178	€ 183	€ 174	€ 176	€ 178	€ 180	€ 184	€ 187
	Kenniskring professionalise	€ 80	€ 80	€ 80	€ 82	€ 82	€ 85	€ 85	€ 85
2e geldstroom	NRO, Impuls, LNV, EU etc	€ 423	€ 475	€ 481	€ 858	€ 3.500	€ 1.041	€ 1.099	€ 1.029
3e geldstroom	Kleine opdrachten, 10k								
		€ 681	€ 738	€ 735	€ 1.116	€ 3.760	€ 1.306	€ 1.368	€ 1.301

De eerste geldstroom ontwerp en ontwikkeling is onderdeel van de jaarlijkse rijksbekostiging en daarin geormerkt. De 80-85 k die is toegevoegd komt uit de jaarlijkse formatie van de faculteit.

Bijlage 4: Curricula Vitae (kort) commissieleden

- prof. dr. **P.J. (Perry) den Brok** (*voorzitter*), hoogleraar Onderwijs en Leerwetenschappen bij Wageningen University and Research;
- prof. dr. **S.E. (Susan) McKenney** (*lid*), hoogleraar Docent professionalisering, schoolontwikkeling en onderwijstechnologie aan de Universiteit Twente;
- dr. **M.R. (Marcel) van der Klink** (*lid*), lector verbonden aan het Lectoraat Professionalisering van het Onderwijs van Zuyd Hogeschool;
- **C.J.W. (Conny) Daansen** (*lid*), zelfstandig adviseur met specialisme in Lerende organisaties en Verbinding theorie en praktijk binnen het mbo, het vo en Professionele Leergemeenschappen.

De commissie werd ondersteund door drs. **L. (Lieke) Ravestein** MBA zelfstandig adviseur en NVAO-gecertificeerd auditor in het Hoger Onderwijs (secretaris).

Perry den Brok is hoogleraar Onderwijs en Leerwetenschappen bij Wageningen University and Research, en geeft leiding aan een leerstoelgroep met dezelfde naam. Binnen de leerstoelgroep houdt hij zich naast management/leiding geven bezig met onderwijs in de lerarenopleiding, onderzoek, en doet hij allerlei adviserende werkzaamheden. Tevens is hij voorzitter van het 4TU Centre for Engineering Education, een centrum dat innovaties in het hoger engineering onderwijs onderzoekt en docenten van de vier technische universiteiten hierbij ondersteunt. Zijn onderzoeksexpertise zit op het vlak van onderwijsinnovatie, in het bijzonder van het hoger onderwijs, innovatieve leeromgevingen, docentgedrag en professionalisering/leren van docenten, in zowel het VO als HO. Hij heeft ervaring met zowel academisch en meer fundamenteel onderzoek als praktijkgericht onderzoek. Hij nam gedurende zijn loopbaan bijvoorbeeld ook deel als extern lid aan het lectoraat Lesgeven in Multiculturele Klassen van de Hogeschool Utrecht. Hij heeft vele publicaties geschreven, voor praktijkbladen maar ook hoofdstukken voor handboeken, en was editor van enkele tijdschriften, bijvoorbeeld Learning Environments Research. Hij begeleidt diverse promovendi en postdocs, waaronder ook promovendi die werken binnen lectoraten en gebruik maken van promotie vouchers of de leraren promotiebeurs, en die onderzoek doen naar meer algemeen onderwijskundige onderwerpen, maar ook vakspecifieke onderwerpen in het STEM domein. Naast onderzoek en opleiden heeft hij ook ervaring in het doen van visitaties, in de hoedanigheid van lid en voorzitter, van opleidingen maar ook lectoraten/onderzoekscentra binnen de hogescholen. Hij was voorzitter van de visitatiecommissie van de MLI van Aeres in 2020.

Susan McKenney is hoogleraar docent professionalisering, schoolontwikkeling en onderwijstechnologie aan de Universiteit Twente. Zij is opleidingsdirecteur van de MSc programma Educational Science and Technology, en directeur van Pro-U, de nascholingsprogramma van de Universiteit Twente voor docenten in primair en voortgezet onderwijs. Zij onderzoekt het functioneren en faciliteren van (de interactie tussen) curriculumontwikkeling en de professionele groei van docenten, en bestudeert vaak ook de ondersteunende rol van technologie in deze processen. Ook doet zij onderzoek naar synergistische vormen van samenwerking tussen onderzoek en praktijk. Omdat zij graag bijdraagt aan het ontwikkelen van wetenschappelijke inzichten door tegelijkertijd aan duurzame oplossingen voor problemen in de praktijk te werken, kiest zij vaak voor ontwerpgericht onderzoek. Veel van haar publicaties en onderwijs gaan over het uitvoeren van deze rijke maar uitdagende vorm van studie, en zij wordt vaak gevraagd om haar inzichten hierover te delen. Zij heeft meer dan 50 (keynote) lezingen gegeven en meer dan

100 peer reviewed publicaties geschreven. De tweede editie van haar boek, *Conducting Educational Design Research* (met mede-auteur Tom Reeves), is recent uitgegeven. Zij is lid van meerdere adviesraden en besturen, zowel binnen Nederland als internationaal, en heeft meegewerkt aan meer dan 25 extern gefinancierde onderzoeksprojecten (o.a. door SLO, NWO, Nuffic, EU of de Wereld Bank).

Marcel van der Klink is vanaf 2011 als lector verbonden aan het Lectoraat Professionalisering van het Onderwijs van Zuyd Hogeschool. In dit lectoraat ligt de focus op praktijkgericht ontwerponderzoek naar (digitale) didactiek, onderwijsontwikkeling en duurzaam implementeren. Tot medio 2015 combineerde hij zijn aanstelling als lector met een aanstelling als UHD bij de Open Universiteit waar hij vanaf 1998 in dienst was. Voordien was hij werkzaam aan de Universiteit Twente en de universiteit van Wageningen. Hij studeerde Andragogiek in Nijmegen en zijn promotieonderzoek deed hij aan de Universiteit Twente. Hij neemt deel aan uiteenlopende activiteiten in de opleidings- en beroepspraktijk, zoals visitaties van opleidingen en lectoraten.

Conny Daansen is vanaf 1995 als directeur Volwassenenonderwijs en Inburgering verbonden geweest aan het ROC Nova College. In 2007 is zij benoemd als directeur Professionalisering Nova College en heeft de Nova Academie opgericht, met leergangen voor docenten, management en Oop. Masteropleidingen voor mbo-docenten en begeleiding van evidence based onderzoek binnen de organisatie is één van de resultaten. In 2012 is zij benoemd als adviseur College Bestuur gericht op de onderwijs- en organisatieontwikkeling. Sinds 2012 is zij ook freelancer met als specialisme onderwijsontwikkeling binnen lerende onderwijsorganisaties. Momenteel is zij werkzaam voor hbo, mbo en vo. Begeleiden van Professionele Leergemeenschappen is één van haar specialismen. Na haar studie Maatschappelijk werk en Pedagogiek/Onderwijskunde heeft zij leergangen gevolgd voor organisatieontwikkeling, Theory U en systemisch werken, Appreciative Inquiry en de leergang Servant Leadership aan de VU.

Bijlage 5: Onafhankelijkheidsverklaringen commissie

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring

Ondergetekende: prof. dr. P.J. den Brak

Lid van het visitatiepanel van de onderzoekseenheid van Aeres Hogeschool Wageningen

Visitatiedatum: 26-05-2021

Verklaart hierbij geen relaties of banden, privé noch zakelijk, te onderhouden met de hierboven genoemde onderzoekseenheid noch met de hogeschool en zulke relaties (die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van het lectoraat ten positieve of ten negatieve kunnen beïnvloeden) de afgelopen vijf jaar met de te beoordelen onderzoekseenheid en de afgelopen twee jaar met de hogeschool niet te hebben gehad. Deze beperking sluit evenwel niet uit dat er sprake kan zijn van algemene afstandelijke vrijblijvende collegiale contacten zoals die in de beroepspraktijk en het maatschappelijk verkeer gebruikelijk zijn. Meer concreet betekent dit in ieder geval dat:

- Het panellid niet heeft deelgenomen aan de onderzoeks- en adviesactiviteiten van de betreffende onderzoekseenheid;
- Het panellid geen gezamenlijke publicaties heeft verzorgd met de lector(en)/of de medewerker(s) van de onderzoekseenheid;
- Het panellid geen zitting heeft gehad in adviesraden of evaluatiecommissies van de betreffende onderzoekseenheid;
- Het panellid geen (onderzoeks)opdracht(en) heeft gegeven aan de onderzoekseenheid of activiteiten van de onderzoekseenheid heeft gesubsidieerd;
- Het panellid geen promotor mag zijn van leden van de onderzoekseenheid;
- Het panellid geen persoonlijke relatie (familie, vriendschappelijk of persoonlijk conflict) heeft met de leden van de onderzoekseenheid;
- Er ten tijde van de visitatie geen (beoogde) hiërarchische relatie mag bestaan tussen het panellid en:
 - o De lector(en)
 - o De medewerkers van de kenniskring;
 - o De overige gespreksgenoten van het visitatiepanel tijdens de visitatiedag;
 - o De overige visitatiepanelleden.

Naam: P. den Brak

Geboortedatum: 27-02-1973

Datum: 12-04-2021

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring

Ondergetekende: Susan McKenney

Lid van het visitatiepanel van de onderzoekseenheid van Aeres Hogeschool Wageningen

Visitatiedatum: 26 mei, 2021

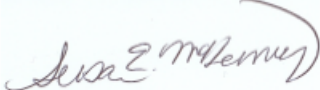
Verklaart hierbij geen relaties of banden, privé noch zakelijk, te onderhouden met de hierboven genoemde onderzoekseenheid noch met de hogeschool en zulke relaties (die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van het lectoraat ten positieve of ten negatieve kunnen beïnvloeden) de afgelopen vijf jaar met de te beoordelen onderzoekseenheid en de afgelopen twee jaar met de hogeschool niet te hebben gehad. Deze beperking sluit evenwel niet uit dat er sprake kan zijn van algemene afstandelijke vrijblijvende collegiale contacten zoals die in de beroepspraktijk en het maatschappelijk verkeer gebruikelijk zijn. Meer concreet betekent dit in ieder geval dat:

- Het panellid niet heeft deelgenomen aan de onderzoeks- en adviesactiviteiten van de betreffende onderzoekseenheid;
- Het panellid geen gezamenlijke publicaties heeft verzorgd met de lector en/of de medewerker(s) van de onderzoekseenheid;
- Het panellid geen zitting heeft gehad in adviesraden of evaluatiecommissies van de betreffende onderzoekseenheid;
- Het panellid geen (onderzoeks)opdracht(en) heeft gegeven aan de onderzoekseenheid of activiteiten van de onderzoekseenheid heeft gesubsidieerd;
- Het panellid geen promotor mag zijn van leden van de onderzoekseenheid;
- Het panellid geen persoonlijke relatie (familie, vriendschappelijk of persoonlijk conflict) heeft met de leden van de onderzoekseenheid;
- Er ten tijde van de visitatie geen (beoogde) hiërarchische relatie mag bestaan tussen het panellid en:
 - o De lector(en)
 - o De medewerkers van de kenniskring;
 - o De overige gespreksgenoten van het visitatiepanel tijdens de visitatiedag;
 - o De overige visitatiepanelleden.

Naam: Susan McKenney

Geboortedatum: 4 november, 1968

Datum: 12 april, 2021

Handtekening: ...

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring

Ondergetekende: Dr. Marcel van der Klink

Lid van het visitatiepanel van de onderzoekseenheid van Aeres Hogeschool Wageningen

Visitatiedatum: 26 mei 2021

Verklaart hierbij geen relaties of banden, privé noch zakelijk, te onderhouden met de hierboven genoemde onderzoekseenheid noch met de hogeschool en zulke relaties (die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van het lectoraat ten positieve of ten negatieve kunnen beïnvloeden) de afgelopen vijf jaar met de te beoordelen onderzoekseenheid en de afgelopen twee jaar met de hogeschool niet te hebben gehad. Deze beperking sluit evenwel niet uit dat er sprake kan zijn van algemene afstandelijke vrijblijvende collegiale contacten zoals die in de beroepspraktijk en het maatschappelijk verkeer gebruikelijk zijn. Meer concreet betekent dit in ieder geval dat:

- Het panellid niet heeft deelgenomen aan de onderzoeks- en adviesactiviteiten van de betreffende onderzoekseenheid;
- Het panellid geen gezamenlijke publicaties heeft verzorgd met de lector en/of de medewerker(s) van de onderzoekseenheid;
- Het panellid geen zitting heeft gehad in adviesraden of evaluatiecommissies van de betreffende onderzoekseenheid;
- Het panellid geen (onderzoeks)opdracht(en) heeft gegeven aan de onderzoekseenheid of activiteiten van de onderzoekseenheid heeft gesubsidieerd;
- Het panellid geen promotor mag zijn van leden van de onderzoekseenheid;
- Het panellid geen persoonlijke relatie (familie, vriendschappelijk of persoonlijk conflict) heeft met de leden van de onderzoekseenheid;
- Er ten tijde van de visitatie geen (beoogde) hiërarchische relatie mag bestaan tussen het panellid en:
 - o De lector(en)
 - o De medewerkers van de kenniskring;
 - o De overige gespreksgenoten van het visitatiepanel tijdens de visitatiedag;
 - o De overige visitatiepanelleden.

Naam: Marcel van der Klink

Geboortedatum: 25 augustus 1962

Datum: 26 april 2021

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring

Ondergetekende:C.J.W. Daansen.....

Lid van het visitatiepanel van de onderzoekseenheid van Aeres Hogeschool Wageningen

Visitatiedatum:26-5-2021.....

Verklaart hierbij geen relaties of banden, privé noch zakelijk, te onderhouden met de hierboven genoemde onderzoekseenheid noch met de hogeschool en zulke relaties (die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van het lectoraat ten positieve of ten negatieve kunnen beïnvloeden) de afgelopen vijf jaar met de te beoordelen onderzoekseenheid en de afgelopen twee jaar met de hogeschool niet te hebben gehad. Deze beperking sluit evenwel niet uit dat er sprake kan zijn van algemene afstandelijke vrijblijvende collegiale contacten zoals die in de beroepspraktijk en het maatschappelijk verkeer gebruikelijk zijn. Meer concreet betekent dit in ieder geval dat:

- Het panellid niet heeft deelgenomen aan de onderzoeks- en adviesactiviteiten van de betreffende onderzoekseenheid;
- Het panellid geen gezamenlijke publicaties heeft verzorgd met de lector en/of de medewerker(s) van de onderzoekseenheid;
- Het panellid geen zitting heeft gehad in adviesraden of evaluatiecommissies van de betreffende onderzoekseenheid;
- Het panellid geen (onderzoeks)opdracht(en) heeft gegeven aan de onderzoekseenheid of activiteiten van de onderzoekseenheid heeft gesubsidieerd;
- Het panellid geen promotor mag zijn van leden van de onderzoekseenheid;
- Het panellid geen persoonlijke relatie (familie, vriendschappelijk of persoonlijk conflict) heeft met de leden van de onderzoekseenheid;
- Er ten tijde van de visitatie geen (beoogde) hiërarchische relatie mag bestaan tussen het panellid en:
 - o De lector(en)
 - o De medewerkers van de kenniskring;
 - o De overige gespreksgenoten van het visitatiepanel tijdens de visitatiedag;
 - o De overige visitatiepanelleden.

Naam:Conny Jacoba Wilhelmina
Daansen.....

Geboortedatum:10-09-1951.....

Datum:16-4-2021.....

Handtekening:

Bijlage 6: Bezoekprogramma

Programma visitatie **woensdag 26 mei** (hybride vorm)

Wanneer	Thema's	Functie	Wie (controle)
08.30 – 9.00 uur	Voorbesprekingcommissie		
Gesprek 1: 9.00 – 9.45 (45 minuten)	- Sturing Onderzoekseenheid - Onderzoeksprofiel - Organisatie/Verbinding - Kwaliteitszorg	Kennismaking directie en voorzittend lector Gesprek over stad van zaken, visie, ambities, ontwikkelingen etc.	• Instellingsdirecteur • Faculteitsdirecteur • Lector vz
9.45 – 10.15 uur	PAUZE/ Commissieberaad		
Gesprek 2a: 10.15-11.00 (45 minuten)	- Lopend Onderzoek - Praktijkgericht onderzoek als methode - Onderzoeksprofiel - Output (beoogd-feitelijk)	Panel in gesprek met <u>lectoren en onderzoekers/ promovendi</u> over de projecten die ze willen laten zien en die de commissie heeft geselecteerd uit de posters of projecten. Starten met gemeenschappelijke introductie vanuit de kern- en projectlectoraten (bv. good practices) en daarna inzoomen.	• Alle lectoren
11.00- 11.10 uur	Pauze		
	Parallele gesprekken	Deelpanel	Deelpanel
Gesprek 2b (25 minuten)	Gesprek met de lectoraten: Lector en onderzoekers uit kenniskring	11.10-11.35 uur Lectoraat Professionele identiteit en organisatieontwikkeling Project Professionele identiteit en initieel onderwijs • Promovendus, docent MLI • AHW docentonderzoeker, lerarenopleider, docent MLI • Docent en onderzoeker, Fontys Hogescholen	11.10-11.35 uur Lectoraat Kenniscreatie en responsief handelen Project Visual • Lector • AHW docentonderzoeker in ViSuAL; kenniskring lid en bezig met buitenpromovenda aanvraag bij OU (twee NWO promotie-lerarenbeursaanvragen ingediend) • Student Ba, deelnemer • Project-researcher ViSuaL Project, PhD-student on knowledge building, Evora University, Portugal • Head of research, prof. dr. on educational technology and VET education, SFIVETI, istituto universitario federale per la formazione professionale IUFFP, Zwitserland

Wanneer	Thema's	Functie	Wie (controle)
11.35- 11.40 uur	Pauze		
Gesprek 2c: 11.35- 12.00 (25 minuten)	Gesprek met twee lectoraten in parallelsessie	11.35-12.00 uur Lectoraat 3: Grenspraktijken Project Masteropgeleide docenten als aanjagers van onderzoekend werken in het mbo (Tools voor Teamleren) • Lector • AHW docentonderzoeker, lerarenopleider • AHW docentonderzoeker, lerarenopleider • HR, onderzoeker, lerarenopleider • MBO Rijnland, docent-onderzoeker Researchlab, docent mbo	11.35-11.50 uur Lectoraat 4: Biomimicry Project Biomimicry in ERASDG • Lector • AHW docentonderzoeker • Partner Jordbrugets Uddannelsescenter Århus, Denmark, ERASDG project coordinator or Finland, ERASDG • AHW student
			11.55-12.10 uur Lectoraat 5: Ecologisch wijs Planvorming/ beide projecten ecologische wijsheid en onderwijs • Lector • AHW docentonderzoeker • Afdelingshoofd Terrestrische Ecologie, NIOO-KNAW
12.00- 12.05 uur			
Gesprek 2d: 12.05- 12.30 (25 minuten)	Gesprek met twee lectoraten in parallelsessie	12.05-12.30 u Gesprek over gezamenlijk project Grenspraktijken en Responsief onderwijs (TLC en Regioleren bij Terra) • Beide lectoren van deze projecten	12.15-12.30 uur Lectoraat 6: Ecologie van culturele diversiteit. Project: Interculturele communicatie en de minor BSIC • AHW docentonderzoeker (en opleider Nederlands en Engels, interculturele communicatie) • AHW docent onderwijskunde, interculturele communicatie
12.30- 13.40	Deelpanels samen (afstemming) Lunch		

Wanneer	Thema's	Functie	Wie (controle)
Gesprek 3: 13.40- 14.20 (40 minuten)	- Lopend Onderzoek Onderzoeksprofiel - Impact (onderwijs, kennis, arbeidsmarkt) - Samenwerking, benutting	In gesprek met <u>externe stakeholders, partners</u>: - Directeur bij Deltion College, Zwolle Lec 1: Professionele identiteit - Evora University, Portugal, partner in ViSuAL and 1e promotor of R. Moningno (lector is 2e promotor) Lec 2: Kenniscreatie - Partner in het Terra-onderzoek naar regioleren, practor bij Terra, 'natuur inclusieve landbouw, kenniskringlid; bezig met NWO promotielerarenbeurs aanvraag, lid KBSI -programma comité Lec 2: Kenniscreatie en deelnemer professionaliseringstraject onderzoek van betekenis Lec 3: Grenspraktijken - Beleidsmedewerker Aeres vmbo en mbo Lec 3: Grenspraktijken - NHL Stenden Hogeschool/Friesland College/RUG, mede-coördinator EAPRIL Cloud 11 Methodologie praktijk(gericht)onderzoek Lec 3: Grenspraktijken - Green Academy, Aarhus, DK Lec 4: Biomimicry - Projectleider Animalis Futurum Lec 5: Insecten	
14.20- 14. 35 uur	PAUZE/ Commissieberaad		
Gesprek 4: 14.35- 15.15 (40 minuten)	- Lopend Onderzoek - Onderzoeksprofiel - Impact (onderwijs, kennis, eigen organisatie) - Samenwerking, benutting	In gesprek met <u>interne stakeholders, partners</u>: - Lid kenniskring, PI-onderzoeksgroep Lec 1: Professionele identiteit en organisatie-ontwikkeling - Alumna MLI Lec 1: Professionele identiteit en organisatie-ontwikkeling - Opleidingsmanager MLI, RPP Goed Werk, Bloei Lec 1: Professionele identiteit en organisatie-ontwikkeling - Kerndocent onderzoek MLI, kenniskringlid; project-onderzoeker PROVET; Nieuwe Telen; Lec 2: Kenniscreatie en responsief onderwijs - Extern (Saxion) kenniskringlid; promotielerarenbeurs, bezig overdenken buitenpromovenda traject. Lec 2: Kenniscreatie en responsief onderwijs - Kerndocent onderzoek MLI, tweede gepromoveerde in het lectoraat, Kerndocent onderzoek MLI, kenniskringlid 2015-2017, mede-begeleidend docent-onderzoeker in professionaliseringstraject Onderzoek van betekenis Lec 3: Grenspraktijken - Lerarenopleider, deelnemer BKOV, later docent-onderzoeker in het lectoraat Lec 3: Grenspraktijken - Lerarenopleider, deelnemer BKOV, docent-onderzoeker in het lectoraat, trekker leerlint onderzoekend vermogen in de bacheloropleidingen) Lec 3: Grenspraktijken - B-student Groene sector Natuur en Communicatie Lec 4: Biomimicry	
15.15-15.30 uur 15.15-16.15	PAUZE/ Commissieberaad		
Gesprek 5: 15:30 –16:15 (45 minuten)	- Impact, vooruitblik, - Uitwisseling met commissie	Gesprek met directie en lectoren	
16.15-17.00 uur	PAUZE/ Commissieberaad		
17.00-17.30	Terugkoppeling	Korte terugkoppeling eventueel eerste afstemming over adviezen. Gesprekspartners, geïnteresseerden.	

Bijlage 7: Bestudeerde documenten

Zelfevaluatie rapport Praktijkgericht onderzoek, AHW, april 2021

Bijlagen bij Zelfevaluatie rapport:

Factsheet AHW

Korte beschrijving van de lectoraten

Overzicht gesubsidieerde projecten, 2013 - 2020

Validatierapport kwaliteitszorg Onderzoek, Stoas Wageningen-Vilentum Hogeschool, 2014

Opbrengsten VKO 2013 en interne audit 2017

Wijsheid

Ontwikkelplan Onderzoek Stoas Vilentum, 2014 - 2016

Ontwikkelplan onderzoek, 2014 - 2016

Werkwijze tussenaudit, 2017

Rapport tussenaudit, 2017

Ontwikkelplan 2017 - 2020

Aeres Hogeschool 'Vaart in praktijkgericht onderzoek'

Aeres Hogeschool Promoveerbeleid

Werkwijze lectorenberaad

Overzicht mensen en middelen onderzoek graad kwalificaties

Functiebeschrijvingen, HR-cyclus, professionaliseringsplan

Basis Kwalificatie Onderzoekend Vermogen (BKOV)

Onderzoek doen in je eigen praktijk

Kwaliteitshandboek Aeres Hogeschool

Publicatiebeleid Aeres Hogeschool

Overzicht bijdragen aan onderwijs

Basis voor onderzoekers

Overzicht partners en netwerken

Overzicht masterclasses symposia openbare lessen

Mappen op Teams:

Posters en achtergrond documenten van de lectoraten

Publicatielijsten SEP-overzichten, 2013 - 2020

Selectie van publicaties

Kwaliteitszorg documenten visitaties, 2002 - 2020 (waaronder reflectie lectorenberaad op tussenaudit 2017)

Opgevraagde documenten:

Factsheets per lectoraat

Personele en financiële overzichten onderzoekseenheid (2013 - 2020)

Onderzoeks aanpak, projectvoorstellen diverse lectoraten

Voorbeeld van verbinding met masteropleiding Leren en Innoveren

Agenda's en notulen van lectorenberaad, ontwikkeldagen

Achtergrond:

Branche protocol Kwaliteitszorg Onderzoek 2016– 2022, kwaliteitszorgstelsel Praktijkgericht

Onderzoek Hogescholen, Vereniging Hogescholen

Advies van de Werkgroep Praktijkgericht Onderzoek en het Lectoraat, Vereniging Hogescholen, 20-1-2017